

חוק המים, התשי"ט-1959¹

פרק ראשון: מבוא

מקורות המים ויעודם

1. מקורות המים שבמדינה הם קנין הציבור, נתונים לשליטתה של המדינה ומיועדים לצרכי תושביה ולפיתוח הארץ.

מקורות המים מה הם

2. מקורות המים לענין חוק זה הם המעינות, הנחלים, הנהרות, האגמים ושאר זרמים ומקווים של מים, בין עיליים ובין תחתיים, בין טבעיים ובין מוסדרים או מותקנים, בין שהמים נובעים או זורמים או עומדים בהם תמיד או לפרקים, לרבות מי-ניקוז ומי-שופכין.

זכות הפרט למים

3. כל אדם זכאי לקבל מים ולהשתמש בהם בכפוף להוראות חוק זה.

הקשר בין הקרקע והמים

4. זכותו של אדם בקרקע אינה מקנה לו זכות במקור-מים הנמצא באותה קרקע או העובר בה או בגבולה, אולם אין הוראת סעיף זה גורעת מזכות של אדם לפי סעיף 3.

אין לדלדל מקור מים

5. זכותו של אדם לקבל מים ממקור-מים עומדת לו כל עוד אין בקבלתם כדי המלחת המקור או דלדולו.

צמידות הזכות למטרה

[תיקון התשס"ד (מס' 2)]

6. כל זכות למים צמודה לאחת ממטרות המים המנויות להלן; בטלה המטרה - פקעה הזכות למים; ואלה מטרות המים -

(1) צרכי-בית;

(2) חקלאות;

(3) תעשייה;

(4) מלאכה, מסחר ושירותים;

- (5) שירותים ציבוריים ;
- (6) שמירה ושיקום של ערכי טבע ונוף, לרבות מעיינות, נחלים ובתי גידול לחים (בחוק זה – ערכי טבע ונוף).

תחולה

7. לענין חוק זה אין נפקא מינה אם זכות למים נוצרה על פי דין - לרבות חוק זה - או על פי הסכם או נוהג או באופן אחר, ואם נוצרה לפני תחילתו של חוק זה או אחרי כן.

פרק שני: הסדר השימוש במים

סימן א': שמירה על המים

הגדרות

(תיקון התשל"ב)

8. בפרק זה -

"דלדול מקור-מים" - לרבות הנמכת פני המים, בין עיליים ובין תחתיים, והרעת האפשרות להעלות מים על פני האדמה או להובלתם ממקום למקום.

כללים לשמירת המים

(תיקון התשל"ב)

9. חייב אדם -

- (1) לנהוג במים הבאים לרשותו ביעילות ובחסכון ;
- (2) להחזיק את מיתקני המים שברשותו במצב תקין כדי מניעת בזבז מים ;
- (3) להימנע מסתימתו ומדלדולו של כל מקור-מים ;
- (4) למנוע סתימתו ודלדולו של מקור המים ממנו הוא מפיק מים.

(תיקון התשל"ב)

10. (בוטל).

סמכויות נציב המים בשמירה על המים

11. נוכח נציב המים שהתמנה לפי סעיף 138 (להלן - נציב המים) שלא נתקיימה הוראה מהוראות סעיף 9, רשאי הוא -

(1) לצוות על מי שחייב בקיום ההוראה שיתקן את המעוות בהתאם לצו; ואם לא יתוקן תוך זמן סביר - לעשות את הדרוש לתיקונו, וכן לצוות על הפסקת הפקה או הספקה או צריכה של מים, או צמצומן, ככל שיידרש לפי הנסיבות, עד לתיקון המעוות;

(2) לנקוט אמצעים למניעת נזק מיידי חמור למקור-מים אם אין למנוע בדרך אחרת.

חייב בהוצאות

12. הוצאות שהוציא נציב המים לצורך פעולה לפי סעיף 11 רשאי הוא, בצו, להטיל על מי שהיה חייב בקיום הוראות סעיף 9, ומשעשה כן ייגבו ההוצאות כאילו היו מס, שפקודת המסים (גבייה), פרט לסעיף 12 שבה, חלה עליו.

ערר

13. הרואה עצמו נפגע על ידי צו לפי סעיף 11 או על ידי הטלת הוצאות לפי סעיף 12, רשאי לערור על כך לפני בית-הדין שהוקם לפי סעיף 140 (להלן - בית-הדין). הערר אינו מעכב את ביצוע הצו אלא אם ציווה בית-הדין לעכבו, אולם לא ייגבו הוצאות לפי סעיף 12 אלא לאחר שבית-הדין פסק בערר.

שיעורן של רצועות מגן

14. שר החקלאות רשאי, לאחר התייעצות עם מועצת המים, שמונתה לפי סעיף 125 (להלן - מועצת המים), לקבוע כללים בדבר רחבן ושטחן של רצועות-מגן, ואם עשה כן, לא יקבע נציב המים רצועת-מגן אלא במסגרת הכללים האלה ולא יותר מן ההכרחי לקיום המטרה שלשמה נקבעה רצועת-המגן.

קביעת רצועות מגן

15. ראה נציב המים צורך בכך לשם שמירה על מים, על מקור-מים, על מפעל-מים או על מיתקן להפקת-מים, להחסנתם או להובלתם, רשאי הוא, בצו, לקבוע מסביב לאותו מקור או מיתקן או לצדדיו רצועת-מגן שהכניסה אליה והמעבר בה יהיו אסורים, זולת בהיתר מאת נציב המים ובהתאם לתנאי ההיתר.

ערר

16. הרואה עצמו נפגע על ידי קביעת רצועת-מגן, על ידי סירוב נציב המים לתת היתר לפי סעיף 15 או על ידי תנאי ההיתר, רשאי לערור על כך לפני בית-הדין.

זכות כניסה, בדיקה וכו'

17. נציב המים, וכל מי שהנציב הרשהו לכך בכתב, רשאי להיכנס לכל מקום, לאחר הודעה מראש בכתב למחזיק באותו מקום, ולעשות בו כל פעולה הדרושה להשגחה על מקור-מים ולשמירה על מים; - וכן רשאי הוא לעשות לחשיפת מקורות-מים, למדידת תפוקתם ותכונותיהם ולבדיקת קרקע, צמחיה ותנאים מקומיים אחרים לשם קביעת הצריכה במים.

פיצויים

18. מי שנגרם לו נזק על ידי קביעת רצועת-מגן או על ידי פעולה לפי סעיף 17, זכאי לפיצויים מאוצר המדינה; באין הסכמה בין הדורש פיצויים לבין נציב המים בדבר הפיצויים, שיעורם ותנאי-תשלומם - יכריע בית-הדין.

מקור מים שנתדלדל

19. (א) נוכח נציב המים שמקור-מים מתדלדל במידה שתפוקתו בהפקה סדירה אינה מספיקה לקיום הספקת כמות המים הרגילה ממנו, רשאי נציב המים, באישור שר החקלאות, לצוות על מפיק המים לצמצם את ההפקה מאותו מקור, או לצוות על ויסות ההפקה או על נקיטת אמצעי-חירום אחרים להבטחת הספקת-מים ככל שייראה לו בנסיבות הענין.

(ב) אישורו של שר החקלאות לצו לפי סעיף-קטן (א) יינתן אחרי התייעצות עם מועצת המים, זולת אם היה לדעת השר צורך בפעולה מיידית; במקרה זה יובא הענין לידיעת מועצת המים, תוך זמן סביר לאחר מתן הצו.

(ג) לא קויים הצו תוך זמן סביר שנקבע בו, רשאי נציב המים, לאחר התראה בכתב, לעשות את הדרוש מצדו, ומשעשה כן - לגבות את ההוצאות הכרוכות בכך, ממי שהצו הופנה אליו.

מוביל מים בלתי מנוצל

20. נוכח נציב המים שמקור-מים של ספק או של מפיק נתדלדל או שהשימוש במקור או במיתקנים שברשותם נפגם במידה שתפוקתו אינה מספיקה לקיום הספקת כמות המים הרגילה מהם, רשאי הוא לחייב בעל קו-צינורות, תעלה או מיתקן אחר להובלת מים שאינם מנוצלים על ידיו, להוביל מים בשביל הספק או המפיק שנפגעו כאמור או בשביל צרכניו של הספק; באין הסכמה בין הצדדים על כמות המים, תנאי-הובלתם והתשלומים הכרוכים בכך, ייקבעו אלה על ידי נציב המים.

סימן א1: מניעת זיהום מים

(תיקון התשל"ב)

הגדרות

(תיקון התשנ"א)

א20. בסימן זה -

"זיהום מים" - שינוי בתכונותיהם של מים שבמקור מים מבחינה פיסיקלית, כימית, אורגנולפטית, ביולוגית, בקטריולוגית, רדיואקטיבית או אחרת, או שינוי הגורם שהמים יהיו מסוכנים לבריאות הציבור, או עלולים לפגוע בחי או בצומח, או פחות ראויים למטרה אשר לה הם משמשים או נועדו לשמש;

"מקור מים" - כמשמעותו בסעיף 2, לרבות מובילי מים פתוחים או סגורים, מאגרי מים ותעלות ניקוז;

"גורם זיהום" - מפעל תעשייתי או חקלאי, בנין כמשמעותו בחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, מיתקן, לרבות מיתקן ביוב, מכונה או כלי תחבורה, אשר מיקומם, הקמתם, הפעלתם, החזקתם או השימוש בהם גורמים או עלולים לגרום לזיהום מים;

"סימן א'1" - לרבות התקנות שהותקנו והצויים שניתנו מכוחו.

איסור זיהום מים

ב20. (א) חייב אדם להימנע בכל פעולה המזהמת מים או עלולה לגרום לזיהום מים, במישרין או בעקיפין, מיד או לאחר זמן; ואין נפקא מינה אם היה מקור המים מזוהם לפני אותה פעולה ואם לאו.

(ב) לא ישליך אדם ולא יזרים לתוך מקור מים או בקרבתו חמרים נוזלים, מוצקים או גזיים, ולא יניח אותם בו או בקרבתו.

מניעת זיהום מים במיתקני מים

ג20. מי שברשותו מיתקן להפקת מים, להספקתם, להובלתם, לאגירתם או להחדרתם לתת-קרקע, חייב לנקוט בכל האמצעים הסבירים כדי למנוע שהמיתקן או הפעלתו יגרמו לזיהום מים.

תקנות למניעת זיהום מים

(תיקון התשנ"א)

220. (א) למניעת זיהום מים ולהגנה על מקורות מים מפני זיהום, רשאי השר לאיכות הסביבה, לאחר התייעצות עם מועצת המים, להתקין תקנות הקובעות, בין השאר, סייגים, איסורים, תנאים והוראות אחרות בדבר -

(1) מיקומם והקמתם של גורמי זיהום שיפורטו; תקנות אלה טעונות אישור ועדת הכלכלה של הכנסת;

(2) השימוש בחמרים מסויימים או בשיטות מסויימות בתהליכי הייצור של גורם זיהום, הפעלתו והשימוש בו, לרבות תהליכי עיבוד חקלאי, וכן דישון וריסוס; תקנות אלה יותקנו בהתייעצות עם שר הבריאות;

(3) ייצורם, ייבואם, הפצתם ושיווקם של חמרים ומוצרים מסויימים; תקנות אלה יותקנו בהתייעצות עם שר המסחר והתעשייה ויובאו לידיעתה המוקדמת של ועדת הכלכלה של הכנסת;

(4) הסדרת התנועה והשהייה של כלי תחבורה והשימוש בהם, על פני מקורות מים או בקרבתם; תקנות אלה יותקנו בהסכמת שר התחבורה.

(ב) תקנות לפי סעיף זה אינן גורעות מן החובות האמורות בסעיף 220 ו-220ג.

סילוק שפכים מגורם זיהום

220. (א) אדם שברשותו גורם זיהום, שהפעלתו או השימוש בו מצריכים סילוק שפכים ממנו, חייב, על פי צו של נציב המים, להגיש לאישורו תכנית המפרטת את דרך סילוקם של השפכים, מהותם וכמותם, הרכבם הכימי, הפיסיקלי והביולוגי וכל פרט אחר אשר ידרוש נציב המים לענין זה; נציב המים רשאי שלא לאשר את התכנית, או לשנותה או להתנותה בתנאים שייראו לו.

(ב) נצטווה אדם להגיש תכנית כאמור בסעיף קטן (א), לא יסולקו השפכים כל עוד לא אושרה התכנית, אך רשאי נציב המים להורות על דרך זמנית לסילוק השפכים, עד לאישורה של התכנית.

(ג) אושרה תכנית לסילוק שפכים, לא יסולקו השפכים אלא על פי התכנית המאושרת.

(ד) אדם שנצטווה להגיש תכנית כאמור בסעיף קטן (א) ולא עשה זאת במועד שנקבע לכך בצו, או שתכניתו לא אושרה, או שלא ביצע את השינויים בתכנית שנדרשו ממנו, או שלא מילא אחר תנאים שבהם הותנתה התכנית, רשאי נציב המים להכין למענו תכנית לסילוק השפכים, ומשעשה כן, יהיה האדם חייב בהוצאות הכנתה של התכנית; על גבייתן של הוצאות אלה תחול פקודת המסים (גביה), חוץ מסעיף 12 שבה.

(ה) לא ישתמש נציב המים בסמכות הנתונה לו בסעיף קטן (ד) אלא בתום חודש ימים מן המועד שנקבע להגשת התכנית, לביצוע השינויים או מילוי התנאים, הכל לפי הענין.

(ו) מי שלמענו הכין נציב המים תכנית כאמור בסעיף קטן (ד), לא יסלק שפכים מגורם הזיהום אלא על פי התכנית שהוכנה כאמור.

(ז) בכל הנוגע להפעלת סמכויותיו לפי סעיף זה, יקיים נציב המים התייעצות מוקדמת עם מי ששר הבריאות הסמיכו לכך.

התנאות תנאים למניעת זיהום מים

(תיקון התשנ"א)

120. השר לאיכות הסביבה או נציב המים, הכל לפי הענין, רשאי להתנות תנאים בדבר מניעת זיהום מים, באישורים, ברשיונות ובהיתרים הניתנים לפי חוק זה או לפי חוק הניקוז וההגנה מפני שטפונות, התשי"ח-1957.

תיקון המעוות

120. (א) נוכח נציב המים כי נגרם זיהום מים, רשאי הוא לצוות על מי שגרם לאותו זיהום, לעשות את כל הדרוש להפסקת זיהום המים, להחזרת המצב לקדמותו לפני שנגרם הזיהום ולמניעת הישנותו של זיהום המים, הכל כפי שיפורט בצו.

(ב) לא נתמלאו הוראות צו לפי סעיף קטן (א) תוך זמן סביר שנקבע בצו, רשאי נציב המים לעשות את כל שפורט בצו, ומשעשה כן, יהיה מי שנצטווה ולא מילא אחר הוראות הצו חייב בהוצאות הכרוכות בכך; על גבייתן של הוצאות אלה תחול פקודת המסים (גביה) חוץ מסעיף 12 שבה.

צו הפסקה

120. (א) נציב המים רשאי לצוות על הפסקת הפקתם, הספקתם או צריכתם של מים או צמצומן, או להימנע מהקצבתם (להלן - צו הפסקה), לאדם אשר גרם לזיהום מים, או לא שעה להוראה שניתנה לו על פי הוראות סימן זה, או הפר הוראה מהוראותיו של סימן זה או תקנה או צו לפיו, לאחר שהותרה על כך, ובלבד שלא יישללו ממנו על ידי כך מי-שתיה.

(ב) צו הפסקה יעמוד בתקפו כל עוד לא נפסק הזיהום, לא הוחזר המצב לקדמותו כפי שהיה לפני שנגרם הזיהום וכל עוד לא ננקטו צעדים למניעת הישנותו של זיהום המים; אולם רשאי נציב המים לבטל את הצו, בין בתנאים ובין בלא תנאים, אם הוכח לו כי מי שאליו כוון הצו מבצע את כל הדרוש להפסקת זיהום המים, להחזרת המצב לקדמותו ולמניעת הישנותו של זיהום המים, או אם ניתנה לו מאת מי שאליו כוון הצו ערובה להנחת דעתו, לביצוען של הפעולות האמורות תוך זמן סביר.

(ג) היה בצו הפסקה כדי לפגוע בצרכניו של ספק שאליו כוון הצו, לא יינתן הצו אלא לאחר שנציב המים הסדיר הספקת מים תקינה לאותם צרכנים, כל עוד הצו בתקפו ובתנאים שקבע.

צו הפסקה במקרים מיוחדים

120. מצא נציב המים כי נגרם זיהום מים בנסיבות שאין לאדם שליטה עליהן, או כי צפויה סכנת זיהום כאמור, והדבר מחייב, בין השאר, מתן צו הפסקה, לא יינתן צו הפסקה, אלא לאחר שנציב המים הסדיר, ככל שיש אפשרות לכך ובתנאים שקבע, הספקת מים תקינה, כל עוד הצו בתקפו, לכל מי שהופסקו או צומצמו לו המים כתוצאה מצו הפסקה.

סמכויות חירום

20. שוכנע נציב המים כי נגרם זיהום חמור של מים או כי צפויה סכנת זיהום חמור של מים, והדבר מחייב, בין השאר, להפסיק או לצמצם מיד הפקתם, הספקתם או צריכתם של מים ממקור מים פלוני, רשאי הוא לנקוט כל האמצעים שייראו לו בנסיבות הענין, כדי להפסיק או למנוע את זיהום המים או את תוצאותיו, ולשם כך רשאי הוא להשתמש בכוח במידה הדרושה לענין.

צו הרשאה

20א. (א) שוכנע נציב המים, לאחר התייעצות עם מי ששר הבריאות הסמיכו לכך, באחת מאלה:

(1) כי פעולה מסויימת נועדה לטיוב המים, לשיפור איכותם, לחיטויים, למיהולם, למניעת סכנה לציבור וכיוצא באלה, או להולכת חמרים במים לצורך שאישר מראש נציב המים;

(2) כי נסיבות הענין אינן משאירות ברירה אלא לאפשר סילוק שפכים למקור מים מסויים לתקופה קצובה שתפורש;

לא יראו את הפעולה או את סילוק השפכים כזיהום מים כמשמעותו בסימן זה, אם נעשו בהתאם לצו הרשאה שנתן לענין זה נציב המים.

(ב) בצו הרשאה רשאי נציב המים לקבוע תנאים, סייגים ומגבלות, בין בעת נתינתו ובין במועד מאוחר יותר, ומשעשה כן יהיה מי שניתן לו צו ההרשאה חייב לפעול בהתאם לתנאי הצו, לסייגיו ולמגבלותיו.

(ג) צו הרשאה לענין סעיף קטן (א) (2) יהיה צו אישי ומנומק ויעמוד בתקפו שנה אחת, אולם רשאי נציב המים להאריכו מפעם לפעם, מסיבות שיפורטו.

(ד) נציב המים, לאחר התייעצות עם מי ששר הבריאות הסמיכו לכך, רשאי לבטל את צו ההרשאה, או לשנות את תנאיו, סייגיו ומגבלותיו, אם השתנו נסיבות הענין, או אם מצא כי טובת הציבור מחייבת זאת, או נוכח כי הופר הצו או הופרו תנאיו, סייגיו או מגבלותיו.

(ה) נציב המים ימסור לועדת הכלכלה של הכנסת דין-וחשבון על צווי הרשאה שנתן, במועדים שתקבע ועדת הכלכלה, ולפחות פעם אחת בשנה.

(ו) רשימת צווי ההרשאה שנתן נציב המים תהיה פתוחה לעיון הציבור ללא תשלום.

הענקת סמכויות

(תיקון התשנ"א)

20ב. (א) השר לאיכות הסביבה או נציב המים, הכל לפי הענין, רשאים להעניק סמכויות לפי סימן זה או כל חלק ממנו, למעט הסמכות להתקין תקנות בנות פועל תחיקתי והסמכות לתת צווי הפסקה או צווי הרשאה, לרשות מים, לרשות ניקוז, לרשות מקומית או לאיגוד ערים (להלן בסעיף זה - רשות), בכל הנוגע למניעת זיהום מים בתחומיהן.

(ב) רשויות כאמור בסעיף קטן (א) בעלות ענין משותף למניעת זיהום מים בתחומיהן, רשאיות להתאגד בתאגיד על מנת שיוענקו לו הסמכויות למניעת זיהום מים בתחומיהן של הרשויות כאמור.

(ג) הענקת סמכויות כאמור בסעיפים קטנים (א) או (ב) תיעשה בהסכמת הרשות אשר לה מוענקות הסמכויות, ובמקרה של הענקת סמכויות לרשות מקומית, לאיגוד ערים, או לתאגיד של רשויות כאמור בסעיף קטן (ב) הכולל בתוכו רשות מקומית או איגוד ערים - גם בהסכמת שר הפנים.

(ד) בעת הענקת סמכויות כאמור בסעיפים קטנים (א) או (ב), יקבעו השר לאיכות הסביבה או נציב המים, הכל לפי הענין, בצו, את הסמכויות המוענקות כאמור.

(ה) הוענקה סמכות לרשות כאמור בסעיף קטן (א), או לתאגיד של רשויות כאמור בסעיף קטן (ב), יהיו הרשות או התאגיד מוסמכים לפעול לשם ביצועה של אותה סמכות, על אף כל הגבלה הקיימת על פי דין או באופן אחר.

הוראות בדבר איכות מים

(תיקון התשנ"א)

20ג. (א) השר לאיכות הסביבה רשאי, לאחר התייעצות עם מועצת המים, לקבוע בתקנות הוראות בדבר איכותם של מים למטרות שונות, לרבות מי שטפונות ומי שופכין, אך למעט איכותם התברואית של מי שתיה, כמשמעותם בחלק ה-1 לפקודת בריאות העם, 1940.

(ב) תקנות כאמור בסעיף קטן (א), במידה שהן נוגעות לבריאות הציבור, יותקנו לאחר התייעצות עם שר הבריאות.

(ג) הותקנו תקנות כאמור בסעיף קטן (א), לא יתיר נציב המים הפקתם, הספקתם וצריכתם של מים, למטרות ולשימושים השונים, אלא לפי התקנות האמורות, ורשאי נציב המים לאסור את ההפקה, ההספקה או הצריכה של מים שאינם לפי התקנות האמורות, או לשנות את מטרותם של המים, ובלבד שיהיו ראויים לאותה מטרה.

שמירת חובות

20יד. הוראות סימן זה באות להוסיף על הוראות כל חיקוק אחר הנוגעות לזיהום מים, ולא לגרוע מהן.

צווים כלליים ומיוחדים

20טו. צו לפי סימן זה יכול להיות כללי או לאדם מסוים, לסוג של בני אדם, לגבי גורם זיהום מסוים, לגבי סוג של גורמי זיהום או לגבי חלק מגורם זיהום, והוא אם לא נאמר אחרת בסימן זה.

שטח תחולה

20טז. תקנות וצווים לפי סימן זה יכול שיחולו בכל שטחה של המדינה או בחלק ממנה, או לגבי מקור מים מסוים, הכל לפי המפורט בתקנות או בצווים; על צו שהוחל על חלק מן המדינה תימסר הודעה מוקדמת לוועדת הכלכלה של הכנסת.

פעולות הנוגעות למי שתיה

1940, כי אין בהוראותיו של סימן זה כדי לגרוע מן האמור בחלק ה-1 לפקודת בריאות העם, 1940, בכל הנוגע למי שתיה.

זכות ערר

(תיקון התשנ"א)

20. (א) הרואה עצמו נפגע מהפעלת סמכויותיהם של השר לאיכות הסביבה או של נציב המים על פי הוראות סימן זה או מסירובם להפעיל סמכויותיהם כאמור, או מהפעלת סמכות שהוענקה לרשות או לתאגיד של רשויות כמשמעותם בסעיף 20 יב או מסירוב להפעיל סמכות כאמור, רשאי לערור על כך לפני בית הדין תוך עשרים ואחד יום מיום שנודעה לו הפעלת הסמכות או הסירוב לעשות כן.

(ב) הגשת ערר לפי סימן זה לא תעכב את ביצוע הפעולה שעליה עוררים אלא אם הורה בית הדין לעכבה, אולם לא ייגבו הוצאות, במקום שהותרה גבייתן לפי הוראות סימן זה, אלא לאחר שבית הדין פסק בערר ולפי תוצאותיו של פסק זה.

(ג) אין באמור בסעיף קטן (ב) כדי לפגוע באמור בסעיף 153.

תקופת מעבר

(תיקון התשנ"א)

20. (א) בהפעלת סמכויותיהם על פי סימן זה, רשאים השר לאיכות הסביבה או נציב המים, הכל לפי הענין, להתחשב בתקופת הזמן הדרושה לדעתם בהתאם לנסיבות המקרה, לאפשר לכל אדם, לרבות מי שברשותו גורם זיהום, להתאים את פעולותיו או את גורם הזיהום שברשותו לנסיבות שנוצרו עם פרסום סימן זה.

(ב) תקופת הזמן האמורה בסעיף קטן (א) לא תעלה על ששה חדשים מיום כניסת סימן זה לתקפו.

חובת דיווח

20. נציב המים ימסור לוועדת הכלכלה של הכנסת מדי שנה דין-וחשבון על מצב זיהום המים, ועל הפעולות שנקטו למניעתו.

עונשין לענין סימן 1א

(תיקונים: התשנ"א, התשנ"ז)

20. כא. העובר על הוראה מהוראות סימן 1א, דינו - מאסר שנה או קנס 350,000 שקלים חדשים, ואם היתה העבירה נמשכת - מאסר שבעה ימים או קנס נוסף של 23,200 שקלים חדשים לכל יום שבו נמשכה העבירה לאחר שקיבל התראה בכתב ממי שהשר לאיכות הסביבה הסמיכו לענין זה, ובהתאם למועד שנקבע בהתראה.

אחריות נושאי משרה בתאגיד

(תיקון התשנ"א)

20כב. נעברה עבירה לפי סעיף 20כא בידי תאגיד, ייאשם גם כל אדם אשר בשעת ביצוע העבירה היה מנהל, שותף, למעט שותף מוגבל, או עובד בכיר באותו תאגיד, האחראי לענין הנדון, אם לא הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו ושנקט את כל האמצעים הסבירים כדי למנוע או להפסיק את העבירה.

סמכויות בית-משפט

(תיקון התשנ"א)

20כג. (א) קיים חשד שנעברה עבירה לפי סעיף 20כא, רשאי בית משפט, לבקשת תובע, ליתן צו זמני, אף לפני שהוגש כתב אישום, נגד מי שחשוד או שנאשם בגרימת זיהום מים, ככל שיראה לנכון בנסיבות הענין כדי למנוע, להפסיק או לצמצם את זיהום המים; לענין סעיפים קטנים (א) עד (ד), "בית משפט" - בית המשפט המוסמך לדון בעבירה.

(ב) לא יצווה בית משפט כאמור בסעיף קטן (א), אלא לאחר שנתן לחשוד או לנאשם, לפי הענין, הזדמנות להשמיע טענותיהם; לא התייצבו החשוד או הנאשם לדיון בבקשה על אף שהוזמנו כדיון, רשאי בית המשפט להחליט בבקשה בהעדרם.

(ג) תקפו של צו שניתן כאמור בסעיף קטן (א) יהיה לתקופה שיורה בית המשפט ויכול שיהיה עד לגמר ההליכים; ניתן הצו בטרם הוגש כתב אישום, יפקע תקפו בתום שבעה ימים מיום שניתן, אלא אם כן הוגש כתב אישום בתוך התקופה האמורה.

(ד) חשוד, נאשם ותובע רשאים לפנות לבית המשפט בבקשה לעיון חוזר בהחלטה שנתן בענין בקשה כאמור בסעיף קטן (א), אם נתגלו עובדות חדשות או השתנו הנסיבות והדבר עשוי לשנות את החלטתו הקודמת של בית המשפט.

(ה) חשוד, נאשם ותובע רשאים לערור על החלטה בענין בקשה כאמור בסעיף קטן (א) או על החלטת בית המשפט בבקשה לעיון חוזר; בית המשפט שלערעור ידון בערר בשופט אחד.

(ו) בקשה לעיון חוזר או ערר תוגש בכתב, תכיל תמצית נימוקיה ויצורפו לה העתקים של החלטות קודמות שניתנו בענין.

(ז) בעיון חוזר ובערר רשאי בית המשפט לקיים, לשנות או לבטל, החלטה שעליה עוררים, או לתת החלטה אחרת במקומה.

(ח) לענין סעיף זה -

"צו" - צו עשה או צו לא תעשה;

"תובע" -

(1) כהגדרתו בסעיף 12 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982;

(2) קובל כאמור בסעיף 20כה - לאחר שהגיש קובלנה.

חיוב בהוצאות ובניקוי

(תיקון התשנ"א)

20כד. בית המשפט שהרשיע אדם בעבירה על פי סעיף 20כא רשאי בגזר הדין, בנוסף לכל עונש שיטיל, לחייבו:

(1) בתשלום ההוצאות הדרושות שהוצאו לניקוי המים וכל אשר זוהם עקב העבירה, אם הוגשה לבית המשפט בקשה מאת מי שהוציאן; הורשעו בעבירה יותר מאדם אחד, רשאי בית המשפט, בהחלטה כאמור, להטיל את תשלום ההוצאות על כולם או חלקם, יחד ולחוד, או לחלק סכום זה ביניהם, הכל כפי שייראה לו בנסיבות הענין.

(2) לנקוט את האמצעים הדרושים כדי -

(א) להפסיק, לצמצם או למנוע את המשך זיהום המים;

(ב) לנקות את המים וכל אשר זוהם עקב ביצוע העבירה;

(ג) להחזיר את המצב לקדמותו.

קובלנה

(תיקון התשנ"א)

20כה. (א) קובלנה כאמור בסעיף 68 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, על עבירה לפי סימן א1, רשאי להגיש אחד מאלה:

(1) כל אדם - לגבי עבירה שכתוצאה ממנה נפגע במישרין;

(2) רשות מקומית - לגבי עבירה שנעברה בתחומה.

(ב) לא תוגש קובלנה לפי סעיף קטן (א) אלא אם כן מסר הקובל הודעה לשר לאיכות הסביבה על כוונתו לעשות כן ולא הוגש, תוך ששים ימים לאחר מכן, כתב אישום מטעם היועץ המשפטי לממשלה.

דין המדינה

(תיקון התשנ"א)

20כז. דין המדינה לענין סימן א1, כדין כל אדם.

סימן ב': נורמות וכללים לשימוש במים

קביעת נורמות וכללים

21. שר החקלאות רשאי, לאחר התייעצות עם מועצת המים, לקבוע נורמות לכמות המים, לאיכותם, למחירים, לתנאי-הספקתם ולשימוש בהם במסגרת מטרת המים, וכן כללים לניצולם היעיל והחסכוני, ומשקבע כך - לא יספק אדם מים ולא ישתמש במים אלא בהתאם לנורמות ולכללים אלה.

מי שנפגעה זכותו על ידי נורמות וכללים

22. קביעת נורמות וכללים כאמור בסעיף 21 לא תשמש עילה לכל תביעת-פיצויים, אולם צרכן שהשקיע השקעה במפעלו של ספק המספק לו מים בתמורה ועקב קביעה כאמור אין הוא רשאי עוד להשתמש באותה כמות מים שהיה זכאי לה לפי השקעתו במפעל, רשאי לקבל חזרה מהספק את החלק מהשקעותיו האמורות המתייחס לאותה כמות מים שאין הוא רשאי להשתמש בה עוד.

סימן ג': פיקוח על הפקה והספקה של מים

רשיון הקמה

(תיקון התשכ"ה)

22א. (א) לא יקים אדם מיתקן או מבנה המיועדים להפקת מים או להטייתם ממקור אחר, למעט הפקה או הטייה ממערכות חלוקת-מים הנמצאות ברשותו של אדם המשתמש במים כדין, אלא על פי רשיון-הקמה מאת נציב המים ובהתאם לתנאי הרשיון (להלן - רשיון-הקמה); להקמת מיתקן, מכון או מבנה כאמור במקור-מים המשמש גם לשיט, יהיה מתן הרשיון טעון הסכמתו של שר התחבורה או מי שהוסמך על ידיו לענין זה.

(ב) אין הוראות סעיף זה באות לגרוע מהוראות חוק הפיקוח על קידוחי-מים, התשט"ו-1955, וחוק הניקוז וההגנה מפני שטפונות, התשי"ח-1957.

(ג) הרואה עצמו נפגע מסירוב נציב המים לתת רשיון-הקמה, או מתנאי הרשיון, רשאי לערור על כך תוך 21 יום בפני בית-הדין.

רשיון הפקה

23. לא יפיק אדם מים ממקור-מים, בין לצריכה עצמית ובין להספקה לאחרים, ולא יספק מים, בין אם הפיקם ממקור-מים ובין אם קיבלם מספק אחר - אלא על פי רשיון מאת נציב המים ובהתאם לתנאי הרשיון (להלן - רשיון-הפקה).

פרטי הרשיון

24. רשיון-הפקה יציין את כמות המים שבעל הרשיון רשאי להפיק ולספק בשעה, ביממה, בעונה, בשנה או בכל תקופה אחרת, ופרטים אחרים שנקבעו לכך בתקנות.

תנאים ברשיון

25. נציב המים רשאי לקבוע ברשיון-הפקה כל תנאי הנראה לו דרוש להבטיח יעילות בהפקה, בהחסנה, בהובלה ובחלוקה של מים ולמנוע דלדולם של מקורות-מים; והוא כשאינן הוראה אחרת בענין זה בתקנות.

הספקת מים קיימת

26. (א) מי שהפיק או סיפק מים ביום תחילתו של חוק זה או תוך שנה שקדמה לאותו יום, יתן לו נציב המים רשיון-הפקה לאותה כמות-מים שהפיק או סיפק לפני כן ובשביל אותם הצרכנים שסיפק להם מים.

(ב) בקשה לרשיון-הפקה לפי סעיף זה תוגש לנציב המים תוך 90 יום מיום תחילתו של חוק זה, והוראות סימן זה לא יחולו על המבקש כל עוד לא ניתן לו הרשיון; לא יסרב נציב המים לקבל בקשה לפי סעיף זה גם אם הוגשה לאחר 90 יום, אם היו סיבות מיוחדות לאיחור.

רישום רשיונות

27. (א) רשיון-הפקה על כל תנאיו יירשם בפנקס המים וכן יירשמו צרכניו של ספק והתנאים שלפיהם מסופקים להם מים.

(ב) כל צרכן רשאי לקבל, לפי דרישתו, העתק מהרישומים בפנקס המים הנוגעים לו בקשר להספקת המים על כל תנאיה.

(ג) הוראות הסעיפים הקטנים (א) ו-(ב) לא יחולו על צרכנים של רשות מקומית, פרט לצרכנים המקבלים מים למטרות תעשייה או חקלאות או לשימושים אחרים ששר החקלאות יקבע בצו.

העברה של רשיון הפקה

28. רשאי בעל רשיון-הפקה להעבירו לזולתו ובלבד שיודיע על כך לנציב המים.

רשיון הפקה באזור קיצוב

29. הכריז שר החקלאות על קציבת-מים לפי סעיף 36, רשאי נציב המים לבטל רשיון-הפקה, להגביל את הכמות שמותר להפיק או לספק על פיו או לשנותו, הכל בהתאם לקביעות לפי סעיף 37.

ביטולו ושינויו של רשיון הפקה

30. נציב המים רשאי לבטל רשיון-הפקה, להתלותו או לשנותו אם בעל הרשיון הפיק או סיפק מים בניגוד לאמור ברשיון או בחוק זה או בתקנות לפיו והמשיך לעשות כך לאחר שנציב המים התרה בו בכתב ונתן לו זמן סביר לתיקון המעוות.

ערר

31. (א) הרואה עצמו נפגע על ידי סירובו של נציב המים לתת רשיון-הפקה, על ידי תנאים שנקבעו ברשיון-הפקה או על ידי התלייתו, שינויו או ביטולו, רשאי לערור על כך לפני בית-הדין תוך 21 יום מיום מסירת הודעה על החלטת נציב המים.

(ב) הגשת ערר כדין מעכבת את ביטול הרשיון, התלייתו או שינויו.

השהיית ביטול רשיון

32. (א) בית-הדין המאשר החלטת נציב המים בדבר ביטולו של רשיון-הפקה, רשאי לקבוע שהביטול לא ייכנס לתקפו אלא אם חזר בעל הרשיון, תוך תקופה שבית-הדין קבע, והפיק או סיפק מים בניגוד לאמור ברשיון או בחוק זה או בתקנות לפיו, ובית-הדין, לפי בקשת נציב המים, פסק כך.

(ב) ביטול רשיון-הפקה יעמוד בתקפו במשך שנתיים מיום החלטת בית-הדין, והרשיון יתחדש מאליו כתום המועד האמור זולת אם בית-הדין האריך, לפי בקשת נציב המים, את תקופת הביטול לשנה נוספת.

המשך הספקה לאחר ביטול רשיון הפקה

33. (א) בוטל, הותלה או שונה רשיון-הפקה לפי סעיף 30 וכתוצאה מכך נמנע מבעליו של מפעל להספקת-מים לספק לצרכניו מלוא כמות המים שהיו מקבלים ממנו, רשאי שר החקלאות להורות לנציב המים שינהל את המפעל האמור בדרך ובתנאים שיקבע, עד שניתן רשיון-הפקה חדש לבעל המפעל לגבי אותו המפעל, או שהמפעל הועבר על ידי בעליו לבעל רשיון-הפקה אחר המקיים הספקת-מים תקינה לצרכנים הנוגעים בדבר, או שהובטחה לצרכנים הספקת-מים בדרך אחרת ובתנאים סבירים.

(ב) הורה שר החקלאות לנציב המים לנהל מפעל-מים בהתאם לסעיף-קטן (א), רשאי נציב המים להעביר, בתנאים שקבע השר, את סמכויותיו לענין זה, כולן או מקצתן, לאדם אחר, לרבות בעל המפעל.

(ג) מי שמנהל מפעל-מים בהתאם להוראות סעיף זה יראוהו כאילו נתמנה על ידי בית-משפט כונס-נכסים ומנהל.

חייב לספק מים

34. נציב המים רשאי לצוות על בעל רשיון-הפקה שיספק מים לאדם פלוני, במידה שהספקה זו לא תפגע פגיעה של ממש בסיפוק הצרכים של בעל הרשיון ושל צרכניו, ובלבד שהוצאות השקעת-היסוד לסידור ההספקה לא יחולו על בעל הרשיון; באין הסכמה בין הצדדים על כמות המים, מחירים ותנאי-הספקתם - ייקבעו אלה על ידי נציב המים; הרואה עצמו נפגע על ידי החלטתו רשאי לערור עליה לפני בית-הדין.

המשך הספקת מים במקרים מיוחדים

35. (א) היתה קיימת ביום תחילתו של חוק זה חובה על פי הסכם העומד להסתיים תוך שנה לאחר אותו יום או על פי הוראות צו שעת-חירום (השימוש במים ואספקתם), התשי"ז-1957, ימשך הספק - לפי דרישת הצרכן - לספק מים לאותה קרקע, באותם תנאי-הספקה ולאותה מטרה כפי שעשה זאת ערב תחילת החוק, במשך שנה מיום תחילתו או מיום שהסתיים ההסכם, הכל לפי התאריך המאוחר יותר, ואם אותו חוזה היה לתקופה העולה על 5 שנים - במשך שנתיים מיום תחילת חוק זה.

(ב) ספק שבכוונתו להפסיק את הספקת המים לצרכן לאחר המועד האמור יודיע על כך לפחות שלושה חדשים מראש בהודעה בכתב לצרכן ולנציב המים.

(ג) נציב המים רשאי לצוות על המשך הספקת-מים לאחר תום המועד ולקבוע תנאיה.

(ד) הרואה עצמו נפגע על ידי צו נציב המים או הסירוב לתיתו או התנאים הכלולים בו, רשאי לערור על כך לפני בית-הדין, ולא יפסיק הספקת-המים לצרכן כל עוד לא החליט בית-הדין בערר.

(ה) תנאי-ההספקה לענין סעיף זה הם התנאים הנוגעים לכמות המים, לקרקע לה מסופקים המים, לנקודת ההספקה, למידת הלחץ, לזמני ההספקה ושיעוריה, לאיכות המים בשים לב לשימוש שלו הם מיועדים וכן התנאים הנוגעים למחיר המים ואופן תשלומם.

חובת רכישת מים ומתן שירותי תשתית

(תיקונים: התש"ס, התשס"ד)

א.35. (א) בסעיף זה -

"תשתית מים" - מיתקנים ומערכות להולכה, להספקה ולאגום של מים;

"שירותי תשתית" - מתן אפשרות להשתמש בתשתית מים לצורכי הספקה, הולכה ואיגום של מים מכל סוג ולכל מטרה;

(ב) לשם קיום הפקה, הספקה או צריכה סדירות ויעילות של מים, הוזלתם, או ניצול מיטבי של תשתיות מים, רשאי נציב המים -

(1) להורות לבעלים, למפעיל או למחזיק בתשתית מים (להלן - בעל תשתית), לספק שירותי תשתית למפיק או לספק מים שעליו הורה נציב המים;

(2) להורות לבעל תשתית שהוא גם ספק מים, לרכוש מים מאדם שעליו הורה הנציב או להורות לאדם האמור למכור את המים לבעל התשתית; בהעדר הסכמה בין הצדדים על מחיר המים שעל רכישתם או על מכירתם הורה, רשאי נציב המים, באישור שר האוצר או מי שהוא הסמיכו לכך, להורות על המחיר שבו יימכרו המים כאמור; אין בהעדר הסכמה על מחיר המים כדי למנוע או לעכב את ביצוע הוראות הנציב;

(3) הוראת נציב המים לפי סעיף קטן זה לא יהיה בה כדי לפגוע פגיעה משמעותית במי שעליו הורה או בצרכניו ויכול שתהיה בתנאים ולתקופה כפי שקבע; הרואה עצמו נפגע מהחלטת נציב המים רשאי לערור עליה לפני בית הדין;

(ג) הוראה לפי סעיף קטן (ב) המתייחסת לתשתית מים המצויה בתחום רשות מקומית והשייכת לה (להלן - שירותי תשתית של רשות מקומית), תינתן בהסכמת שר הפנים.

(ד) נציב המים יקבע בהוראה את התנאים למתן שירותי התשתית ולרכישת מים לפי סעיף זה, לרבות סוג המים, כמותם, איכותם ומועדי מתן השירותים, וזאת בהתאם למחיר שנקבע לפי סעיף קטן (ב)(2) או בהתאם לתעריפים שנקבעו לפי סעיף קטן (ו).

(ה) ניתנה הוראה לפי סעיף קטן (א) וסירב או עיכב מי שניתנה לו ההוראה את ביצועה, יהיה מי שלטובתו ניתנה ההוראה זכאי, בלי לגרוע מכל סעד אחר, לפנות לבית הדין לשם אכיפת הוראות נציב המים.

(ו) שר התשתיות הלאומיות בהסכמת שר האוצר, ובכל הנוגע לשירותי תשתית של רשות מקומית - גם בהסכמת שר הפנים, יקבע תעריפים לשירותי תשתית, לפי עלותם; תעריפים כאמור יכול שיתייחסו לעלות כלל השירותים הניתנים על ידי בעל תשתית, לסוגי שירותים או לכל שירות בנפרד.

סימן ד': אזורי-קיצוב

הכרזה על אזור קיצוב

36. נוכח שר החקלאות כי מקורות המים באזור פלוני אינם מספיקים לקיום צריכת-המים הקיימת, רשאי הוא, לאחר התייעצות עם מועצת המים ועם ועדות האספקה, להכריז על האזור, ברשומות, כעל אזור שצריכת המים בו תהיה קצובה (להלן - אזור-קיצוב).

סמכות להסדיר שימוש במים באזור קיצוב

37. (א) הכריז שר החקלאות על אזור-קיצוב ונראה לו שאין אפשרות סבירה להבטיח לאזור הספקת-מים שתספיק לקיום הצריכה שהיתה קיימת בו ערב ההכרזה, רשאי הוא, לאחר התייעצות עם מועצת המים ועם ועדות האספקה, להסדיר את ההספקה והצריכה באזור-הקיצוב על ידי תקנות הקובעות -

(1) כמויות-צריכה מכסימליות, מידות לאיכות המים ותנאי-הספקתם ורשאי הוא לדרג את הכמויות הקצובות, מידות האיכות ותנאי ההספקה לפי השימוש במים במסגרת מטרת-מים פלונית, לפי עונות השנה, לפי שעות היממה, לפי טיב הקרקע וסוגה ולפי נתונים, גיאוגרפיים, בריאותיים או אחרים;

(2) מטרות-מים שהן, במקרה של מחסור במים, עדיפות על מטרות אחרות, והוא הדין לגבי שימושים שונים במסגרת-מטרה פלונית.

(ב) המגמה בתקנות לפי סעיף-קטן (א)(1) תהיה - ככל שהמצב ההידרולוגי יאפשר זאת - שהפחתת כמויות המים תחול במידה יחסית על צרכני האזור הנוגעים בדבר ובשים לב לזכויות-המים שהוכרו להם על ידי המוסדות המוסמכים לכך, בין שנוצלו זכויות אלו ובין שטרם נוצלו.

פרסום הצעת הסדר

38. ראה שר החקלאות להסדיר את הספקת-המים וצריכתם באזור-קיצוב, יכין הצעת-הסדר מפורטת ויניח העתק ממנה במשרדי נציב המים, במשרדי הרשויות המקומיות שתחומן נמצא, כולו או מקצתו, באזור-הקיצוב, במשרדי ארגונים חקלאיים יציגים ובמשרדי ארגוני-צרכנים, וכל אדם יהא רשאי לעיין בהצעה חינם ולקבל העתק ממנה תמורת תשלום שיקבע נציב המים; הודעה על הנחת הצעת-הסדר תפורסם ברשומות, בעתונים יומיים, ובכל דרך אחרת שהורה עליה נציב המים.

התנגדות להצעת הסדר

39. כל המעוניין בקרקע או בנכסים אחרים העשויים להיפגע על ידי הצעת-הסדר שהונחה כאמור, וכל צרכן-מים באזור-קיצוב שמחיר המים המסופקים לו עתיד להתייקר כתוצאה מן ההסדר, רשאי, תוך 60 יום מיום פרסום ההודעה על הנחת ההצעה, להגיש לנציב המים התנגדות מנומקת בכתב.

החלטה על הסדר

40. שר החקלאות לא יתקין תקנות לפי סעיף 37 אלא לאחר שניתנה לכל מתנגד הזדמנות להביא טענותיו לפני מועצת המים, או לפני ועדה מועדונית שתקבע לכך על ידי המועצה, ולאחר שענין במסקנותיה של המועצה או הועדה להתנגדויות אלה.

שינוי הסדר

41. הוראות הסעיפים 37-40 יחולו, בשינויים המחוייבים לפי הענין, גם על שינוי בהסדר של הספקה וצריכה.

סמכויות נציב המים באזור קיצוב

42. נציב המים רשאי, אם ראה צורך לעשות כן לביצוען של הוראות על פי סימן זה -
- (1) לפתוח מובילי-מים, לסגרם, להסדיר את זרימת המים בהם, להפעיל בארות ומיתקני-מים הנמצאים בתחום אזור-הקיצוב ולסגרם;
 - (2) להורות שצרכן פלוני לא יקבל מים מהמקור שהיה מקבלם ממנו לפני כן אלא ממקור-מים אחר, ובלבד שאיכות המים תהיה ראויה לשימוש לו הם מיועדים.

ערר

43. הרואה עצמו נפגע מפעולת נציב המים או מהוראותיו לפי סעיף 42, רשאי לערור לפני בית-הדין. אין הערר מעכב את ביצוע הפעולות אלא אם בית-הדין הורה כך.

פיצויים עקב קיצוב

44. (א) ספק או צרכן שערך הבארות או מיתקני-המים שברשותו ירד עקב קציבת המים לפי סימן זה, ומי שנגרם לו נזק עקב הוראות נציב המים לפי סעיף 42(2), זכאי לפיצויים מאוצר המדינה, זולת אם הוטלה הקציבה מחמת התדלדלות של מקורות המים באזור שנגרמה מניצולם הקיים.

(ב) באין הסכמה בין הדורש פיצויים לבין נציב המים בדבר שיעור הפיצויים, צורתם ותנאי-תשלומם יכריע בית-הדין.

(ג) שר החקלאות רשאי, לאחר התייעצות עם מועצת המים, לקבוע כללים לחישוב הפיצויים לפי סעיף זה.

(תיקון התשכ"ה)

סימן ה': החדרת-מים

הגדרה

(תיקון התשכ"ה)

444. "החדרת-מים" - פעולה מתוכננת של הכנסת-מים לתת-קרקע מכל מקור שהוא, לרבות מי-שטפונות, מי-ניקוז ומי-שופכין, ובכל צורה שהיא, בין על ידי החדרה ישירה לתוך בארות, בורות או קידוח ובין על ידי גרימת חלחול המים מפני-הקרקע לתת-הקרקע.

איסור על החדרת מים שלא ברשות

(תיקון התשכ"ה)

444. אין להחדיר מים אלא לאחת המטרות המנויות בסעיף 444 ועל פי רשיון מאת נציב המים ובהתאם לתנאי הרשיון (להלן - רשיון-החדרה).

מטרות ההחדרה

(תיקון התשכ"ה)

444. ואלה מטרות ההחדרה:

- (1) מילוי-חוזר מלאכותי בתוספת למילוי-החוזר הטבעי, לשם הפקת-מים תקינה ממקור-מים פלוני;
- (2) אגירה עונתית ורב-שנתית של מים;
- (3) כל מטרה אחרת שיקבע שר החקלאות, לאחר התייעצות במועצת המים, ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

הצעת תכנית החדרה

(תיקון התשכ"ה)

444. (א) מי שמבקש רשיון-החדרה יגיש לנציב המים תכנית-החדרה שתפרט, בין השאר, את -

- (1) מטרת ההחדרה;
- (2) מקום ההחדרה;
- (3) גבולות-האזור המשוערים בהם תורגש השפעת ההחדרה על המצב ההידרולוגי הקיים הן באופן ישיר והן באופן עקיף (להלן - אזור-ההחדרה), ורשימת הספקים והמפיקים הנמצאים באזור זה;

(4) כמות המים ואיכותם המשוערת שבכוונתו להחדיר והכמות שניתן יהיה להפיק בעקבות ההחדרה ממקורות-המים באזור-ההחדרה;

(5) אומדן ההוצאות הקשורות בפעולות ההחדרה;

(6) תחזית השפעת ההחדרה על מקורות המים כתוצאה ממהילת-מים מאיכויות שונות;

(7) תיאור טכני של פעולות ההחדרה;

(8) אמצעי המעקב לשם בדיקה תקופתית של השפעת ההחדרה על מקורות המים באזור.

(ב) נציב המים רשאי לדרוש מהמחדיר פרטים נוספים על אלה שבסעיף-קטן (א), כאשר נראה לו כי הפרטים האמורים הם הכרחיים לשם בדיקתה ואישורה של תכנית-ההחדרה, לרבות הצעות בדבר תכניות חלופות לתוספת מים לאזור, אם מצא כי הדבר נדרש לשם שיפור מצב הספקת המים באזור.

שמיעת טענות לפני מתן רשיון החדרה

(תיקון התשכ"ה)

44. (א) העתק תכנית-החדרה יוצג לתקופה של 60 יום במשרד הרשות המקומית, ואם אין כזה - במשרד הממונה על המחוז שבתחומם רוצים לבצע את ההחדרה, וכן במקומות שייקבעו על ידי נציב המים. הרשות המקומית תודיע לישובים המואגדים בתוכה על ההצגה.

(ב) לא יאשר נציב המים תכנית-החדרה ולא יתן רשיון-החדרה, אלא לאחר שנתן, תוך התקופה האמורה, לכל מפיק, ספק או צרכן מים באזור-ההחדרה הזדמנות להשמיע, בדרך שתיקבע בתקנות, את הצעותיו, טענותיו או התנגדותו לתכנית-ההחדרה.

שמירה על איכות המים

(תיקון התשכ"ה)

144. לא יאשר נציב המים תכנית-החדרה העשויה לפגוע באיכות המים באזור-ההחדרה עד כדי כך שהמים לא יהיו ראויים לשימוש לו נועדו באזור, אלא אם הוכיח המחדיר, להנחת-דעתו של נציב המים, שיעמיד לרשות הספק, או הצרכן, שאיכות-המים שלו ירדה כאמור, מים ממקור חלוף, באיכות הראויה לשימוש לו נועדו המים באזור.

תכנון של רשיון החדרה

(תיקון התשכ"ה)

144. (א) ברשיון-ההחדרה ייקבעו, בין השאר, הפרטים הבאים:

(1) מטרת ההחדרה;

(2) כמויות המים המיועדים להחדרה;

(3) מערכות המים שמהן יילקחו המים;

(4) התנאים הטכניים לצורת ההחדרה;

(5) מקומות ההחדרה ומועדיה;

(6) איכות המים המוחדרים.

(ב) רשיון-ההחדרה יציין את הספקים והמפיקים המיועדים ליהנות מפעולה זו או עלולים להיפגע ממנה, באופן ישיר או עקיף, וכמויות המים העשויות לעלות בחלקו של כל אחד מהם מהכמות המוחדרת.

פרסום רשיון החדרה

(תיקון התשכ"ה)

44. העתק רשיון-ההחדרה יוצג במשרד הרשות המקומית ואם אין כזה - במשרד הממונה על המחוז, שבתחום מבוצעת ההחדרה וכן במקומות שייקבעו על ידי נציב המים. הרשות המקומית תודיע לישובים המואגדים בתוכה על ההצגה. כל אדם רשאי לעיין בהעתק רשיון-ההחדרה חינם; הודעה על הצגת הרשיון תפורסם בעתונים יומיים הנקראים במקום, בנוסף על כל דרך אחרת שיוזמה עליה נציב המים.

ערר

(תיקון התשכ"ה)

44. מי שרואה את עצמו נפגע מהחלטת נציב המים בדבר מתן רשיון-החדרה או הסיור לתיתו או מפרט שנקבע או צויין ברשיון כאמור, רשאי לערור על כך לבית-הדין תוך 30 יום מיום שניתנה הודעה על החלטת נציב המים בדבר מתן הרשיון או הסיור לתיתו.

בדיקה תקופתית

(תיקון התשכ"ה)

44. (א) על המחזיר לנקוט כל הפעולות שייקבעו על ידי נציב המים, ברשיון-ההחדרה או בדרך אחרת, לשם בדיקה תקופתית של השפעת פעולות-ההחדרה על מקורות המים באזור ועל איכות המים שבהם.

(ב) תוצאות הבדיקה ייערכו בכתב ויהיו פתוחות לעיון הציבור במקומות שיקבע נציב המים.

דרישה להפסקת החדרה

(תיקון התשכ"ה)

44. (א) מסתבר מהבדיקות התקופתיות הנערכות לפי סעיף 44 שהחדרת המים גרמה לכך שאין המים ראויים עוד לשימוש שנועדו לו, או כאשר קיים חשש סביר כי המים לא יהיו ראויים לשימוש זה, רשאי נציב המים, בין על דעתו ובין על פי בקשת מי שרואה עצמו נפגע מכך, להורות שהחדרת המים תופסק או שכמות המים המוחדרים תופחת או שמספר מקומות-ההחדרה יוקטן, הכל בהתאם להוראות נציב המים; על החלטת נציב המים להורות על הפסקת ההחדרה או הקטנתה או על הסיור להורות כן, ניתן לערור בפני בית-הדין.

(ב) אין הערר מפסיק את ההחדרה אלא אם החליט על כך בית-הדין.

שינויים בתכנית

(תיקון התשכ"ה)

44יב. הוראות הסעיפים 44ד ו-44ה יחולו גם על שינויים בתכנית-ההחזרה, אולם אם אין בשינוי משום פגיעה בזכויות, רשאי נציב המים לפטור מהצגה לפי סעיף 44ה.

החזרה למטרת אגירה

(תיקון התשכ"ה)

44ג. החזרה למטרת-אגירה לא תקנה לספקים, מפיקים או צרכנים זכות לתוספת-מים לכמות שנקבעה להם כחוק ולא תשמש עילה לביטול הסדרי-קיצוב באזור פלוני, אולם אין בכך כדי לפגוע בזכותו של ספק, מפיק או צרכן לדרוש תוספת-מים לשם שטיפת-מלחים, כפי שייקבע בהסדרי-הקיצוב ובתקנות-הקיצוב.

תיאומים ברשיון הפקה

(תיקון התשכ"ה)

44ד. (א) נרשמה ברשיון-ההחזרה כמות-מים שתעמוד לרשותו של ספק או מפיק פלוני יקבע נציב המים ברשיון-ההפקה של אותו ספק או מפיק את כמות המים שמותר להפיק, לספק או לצרוך, בשים לב למצב ההידרולוגי שהיה קיים לולא נעשו פעולות-ההחזרה, וכן את כמות המים שמותר להם להפיק או לספק או לצרוך בשים לב לכמויות שהוחדרו למקורות שמהם הם מפיקים מים.

(ב) ברשיון-הפקה הניתן לספק ייקבעו כמויות המים העומדות לרשותם של צרכני מהמים שנרכשו מהמחדיר.

(ג) כמויות-המים המוחדרות יחולקו, אם ניתן הדבר להנחת-דעתו של נציב המים, בהתאם לתכנית-ההחזרה, באופן יחסי בין כל מפיקי המים וצרכני המים הנכללים בתכנית-ההחזרה שאושרה כדין.

(ד) הרואה עצמו נפגע על ידי החלטת נציב המים על פי סעיף זה, רשאי לערור על כך תוך 21 יום בפני בית-הדין.

הזכות למים מוחדרים

(תיקון התשכ"ה)

44טו. אישר נציב המים תכנית-החזרה וניתן רשיון-החזרה בהתאם, זכאים הספקים והמפיקים לקבל מהמחדיר תמורת תשלום את כמויות-המים העולות בחלקם בהתאם לרישוי.

רכישת מים מוחדרים

(תיקון התשכ"ה)

ט44. (א) גובה התשלום כאמור בסעיף 44טו ייקבע בתעריף על פי סעיף 112 ו-113(ב); כל עוד לא מצא השר מקום לקבוע תעריף, ייקבע גובה התשלום בהסכם בין המחדיר, לבין הספקים והמפיקים, ובאין הסכם יכריע נציב המים; על החלטתו של נציב המים ניתן לערור לבית-הדין; הערר אינו מעכב את התשלום כפי שנקבע על ידי הנציב, אלא אם הורה על כך בית-הדין.

(ב) לפני שייקבע תשלום לענין זה, הן בדרך של הסכם בין הספק למחדיר והן בדרך של תעריף או הכרעת נציב המים, תינתן לספקים ולצרכנים, שעליהם הוא יחול, הזדמנות להשמיע טענות והצעות, בדרך שתיקבע בתקנות.

ויתור על הזכות למים מיוחדים

(תיקון התשכ"ה)

44יז. ספק, מפיק או צרכן רשאים לוותר על חלקם במים שנוספו על ידי פעולות ההחדרה, תוך 60 יום מאישור תכנית ההחדרה; ויתרו כאמור, רשאי נציב המים להעביר את הזכות למים אלה לספק, מפיק או צרכן אחר, הנמצאים בתחום תכנית ההחדרה, ורשיונות ההפקה וההחדרה ישונו בהתאם לכך; נציב המים רשאי להאריך את המועד האמור אם, לדעתו, נסיבות הענין מצדיקות זאת.

תחילת הזכות לשימוש במים מיוחדים

(תיקון התשכ"ה)

44יח. ספק או מפיק רשאי להשתמש במים המיוחדים רק לאחר שהגיע להסדר עם המחדיר בדבר תשלום עבור חלקו במים המיוחדים ונתן התחייבות להסדרת התשלומים עבור המים המיוחדים, בתנאים שאושרו על ידי נציב המים. לא הגיעו הצדדים להסכם בענין זה - ייקבעו התנאים על ידי נציב המים, אולם רשאי כל אחד מן הצדדים, במקום זאת, לפנות לבית-הדין על מנת שיקבע את התנאים המתאימים.

חלוקת התשלומים

(תיקון התשכ"ה)

44יט. (א) ספק שרכש מים ממחדיר, רשאי להטיל על צרכניו את התשלומים שעליו לשלם בקשר למים שרכש, באופן פרופורציונלי לכמות המים שנקבעה לאותם צרכנים ברשיונות שניתנו על פי חוק זה, וסופקה כדין.

(ב) הטלת התשלום תיעשה על פי כללים שיקבע שר החקלאות לאחר התייעצות במועצת המים; כל עוד לא נקבעו כללים כאמור, תיעשה הטלת התשלום בין הספק לצרכניו, ובאין הסכם, יכריע נציב המים, אשר על החלטתו ניתן לערור לבית-הדין.

(ג) היו הספק או הצרכן רשות מקומית, ייקבעו כללים כאמור לאחר התייעצות עם שר הפנים.

מדידת מים

(תיקון התשכ"ה)

44כ. (א) המחדיר יהיה רשאי לקרוא את מד המים של כל ספק שרכש ממנו מים, והוא יהיה מוסמך לשם כך להיכנס, באישור נציב המים, ועל פי כללים שייקבעו על ידי הנציב, למכונני-המים ולבארות של הספקים והמפיקים. ואולם, החזקת מד המים במצב תקין מוטלת על הספק או המפיק.

(ב) לא ייכנס המחדיר למכונני-המים ולבארות של הספקים והמפיקים כאמור בסעיף-קטן (א) אלא בנוכחות הספק או המפיק, זולת אם סירב הספק או המפיק להילוות למחדיר בכניסתו.

אמצעי חילופין

(תיקון התשכ"ה)

44כא. (א) אדם רשאי להגיש במקום תכנית-החדרה לפי סעיף 44ד הצעת-תכנית חלופה שתקבע שבמקום שיוחדרו כמויות-מים על ידו באזור פלוני, יועמדו מים נוספים לרשות הספקים והמפיקים הנכללים באזור, בשיטות הבאות:

(1) הספקת-מים ישירה, באמצעותו או באמצעות ספק אחר;

(2) השתקת בארות שברשותו והעמדת המים אשר לא יופקו על ידו לרשות הספקים והמפיקים שבאזור להפקה מהבארות שברשותם.

(ב) שוכנע נציב המים כי על ידי הפעלת השיטות האמורות יעמדו לרשות הספקים והמפיקים באזור אותן כמויות מים שהיו עומדות לרשותם לולא נעשתה פעולת-ההחדרה כמשמעותה בסימן זה - רשאי הוא לאשר את התכנית האמורה ולהכליל בה את השיטות האמורות, ומשעשה כן יחולו הוראות סימן זה על המים המוספים לספקים באזור ועל תנאי-הספקתם, כאילו הוחדרו המים כאמור בסעיף 44א.

פיצויים

(תיקון התשכ"ה)

44כב. (א) מי שבעבר הפיק או צרך מים ממקורות אשר לא נדלדלו עד כדי הצורך להחדיר מים למטרה שבסעיף 44ג(1) או ליתן תוספת-מים מאיכות ירודה, ונגרמו נזקים למטעיו או לגידוליו הקיימים, או שנפגם טיב הקרקע עד כדי כך שלא ניתן לגדל בה באופן משקי את הגידולים שעליהם מושתת המשק החקלאי באזור, או שנגרמו נזקים למיתקני תעשייה ומלאכה כתוצאה מפעולות-החדרה שנעשו לפי סימן זה, יהיה זכאי לפיצויים מאוצר המדינה.

(ב) מי שנגרם לו נזק כאמור כתוצאה מירידת טיב המים על ידי מהילת מים מאיכויות שונות, יהיה זכאי לפיצויים מאוצר המדינה, ובלבד שהצורך במהילת מים מאיכויות שונות לא נגרם כתוצאה מדלדול מקורות המים מהם הפיק או צרך מים.

(ג) באין הסכמה בין הדורש לבין נציב המים בדבר שיעור הפיצויים, צורתם ותנאי-תשלומם, יכריע בית-הדין.

(ד) שר החקלאות יקבע, לאחר התייעצות במועצת המים ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, כללים לחישוב הפיצויים לפי סימן זה.

מסירת דין וחשבון

(תיקון התשכ"ה)

44כג. נציב המים ימסור לועדת הכלכלה של הכנסת דין-וחשבון על תכניות-ההחזרה שאושרו על ידיו ועל פעולות-ההחזרה שנעשו, במועדים שתקבע ועדת הכלכלה, ולפחות פעם אחת בשנה, במשך חמש שנים מיום פרסום סימן זה.

פרק שלישי: מפעלי-מים

סימן א': מפעלים ורשויות

מפעלי מים

45. מפעל-מים לענין פרק זה הוא מפעל שמטרתו להפיק, לאגור, להוביל ולספק מים ושהוקם בהתאם לתכנית-מפעל שאושרה לפי פרק זה, בין שהוא פועל בקנה-מידה ארצי (להלן - המפעל הארצי) ובין בתחום מסויים של הארץ (להלן - מפעל אזורי).

רשות המים הארצית

46. שר החקלאות רשאי, באישור הממשלה, להסמיך תאגיד להיות רשות המים הארצית, ובלבד שרוב המניות המקנות כוח-שליטה בו מוחזק בידי המדינה וההסתדרות הציונית העולמית או מוסדותיה; ההסמכה טעונה אישור הכנסת. הודעה על ההסמכה תפורסם ברשומות.

זכות ההכרעה לשר החקלאות

47. (א) בתזכיר ההתאגדות של רשות המים הארצית ובתקנותיה ובתקנונה תובטח לשר החקלאות או למי שימנה לכך, זכות-הכרעה בכל הנוגע להנהלה ולניהולה של רשות-המים הארצית; להבטחת זכות זו רשאית חברה לשנות את תזכיר-ההתאגדות שלה על אף האמור בכל דין אחר.

(ב) זכות-ההכרעה כאמור בסעיף-קטן (א) אינה ניתנת לפגיעה על ידי שינוי התזכיר, התקנות או התקנון של רשות-המים הארצית.

(ג) תזכיר ההתאגדות, התקנות של רשות-המים הארצית ותקנונה יפורסמו ברשומות וכל שינוי בהם טעון אישור הממשלה ופרסום ברשומות.

תפקידי רשות המים הארצית

48. תפקידיה של רשות-המים הארצית הם: להקים את המפעל הארצי, לנהלו, לספק מים ממנו ולהחזיקו במצב תקין, לשפרו, להרחיבו ולעשות כל פעולה אחרת הדרושה להספקת מים ממנו.

רשות מים אזורית

49. שר החקלאות רשאי, לאחר התייעצות עם מועצת המים, להסמיך תאגיד להיות רשות-מים אזורית; השר רשאי להסמיך לכך, לאחר התייעצות עם שר הפנים, גם רשות מקומית או איגוד ערים; הודעה על ההסמכה תפורסם ברשומות.

תפקידי רשות מים אזורית

50. תפקידיה של רשות-מים אזורית הם: להקים מפעל אזורי, לנהלו, לספק מים ממנו, להחזיקו במצב תקין, להרחיבו ולעשות כל פעולה אחרת הדרושה להספקת מים ממנו.

הסכמת הרשות הארצית למפעל אזורי

51. שר החקלאות רשאי, במקום להסמיך לכך רשות-מים אזורית, להסמיך את רשות-המים הארצית למלא תפקידיה של רשות-מים אזורית לגבי מפעל-מים אזורי פלוני.

הרשאת ביצוע

52. רשות-מים לא תתחיל בביצוע תפקידיה לגבי מפעל-מים פלוני, אלא לאחר ששר החקלאות הרשה אותה לכך בהודעה ברשומות.

תנאי למתן הרשאת ביצוע

53. הרשאת-ביצוע לפי סעיף 52 לא תינתן אלא אם נוכח שר החקלאות שהכספים הדרושים לביצוע מפעל-המים, לרבות סכומי-הפיצויים שיש לשלם לפי פרק זה, נמצאים בידי רשות-המים או שיש סיכויים סבירים, לדעתו, שיהיו בידיה בזמן הדרוש, ורשאי השר להתנות את ההרשאה במתן ערובה להבטחת תשלום הפיצויים האמורים, בצורה ובסכום שיקבע.

סייג למימון

54. רשות-מים לא תוציא סדרת איגרות-חוב ולא תקבל הלוואה לתקופה של יותר משלוש שנים, אלא באישור שר החקלאות; אין הוראה זו גורעת מהוראות כל חיקוק אחר.

גוף מבוקר

55. רשות-מים היא גוף מבוקר כמשמעותו בחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב].

סמכויות נציב המים

56. נציב המים, או מי שהרשהו לכך בכתב, רשאי להיות נוכח בכל אסיפה כללית של רשות-מים ובכל ישיבה של הנהלתה ושל מוסדותיה.

פיקוח שר החקלאות ונציב המים

57. רשות-מים תגיש לשר החקלאות, אחת לשנה, דין-וחשבון על פעולותיה ותתן בכל עת לו או לנציב המים, כל ידיעה שידרוש בקשר לפעולותיה.

דו"ח לכנסת

58. שר החקלאות יגיש לכנסת, אחת לשנה, דין-וחשבון על פעולותיהן של רשויות-המים.

רשות מים אזורית שאיננה פועלת כהלכה

(תיקון התשכ"ה)

59. (א) מקימה או הקימה רשות-מים אזורית, שאיננה בבעלות המדינה, מפעל-מים בניגוד לתנאי רשיון-ההקמה שניתן לה לפי סעיף 22א או בניגוד לתקנות החלות על הקמת מפעל-מים כאמור, רשאי שר החקלאות, לאחר שהתרה בה בכתב, לנקוט את הצעדים הבאים, כולם או מקצתם:

(1) לעשות כל הדרוש תיקון, ומשעשה כן, לגבות מרשות-המים את כל ההוצאות הכרוכות בכך;

(2) לבטל את ההסמכה להיות רשות-מים, ומשעשה כן, רשאי הוא להורות לנציב המים שישלים את הקמת המפעל בדרך ובתנאים שיקבע, עד שיועבר המפעל לידי רשות-מים אחרת או לידי המדינה, הכל כפי שיקבע השר.

(ב) ניהלה רשות-מים אזורית, שאיננה בבעלות המדינה, מפעל-מים בניגוד להוראות חוק זה, לרבות תקנות על פיו ותכנית המפעל, רשאי שר החקלאות, לאחר שהתרה בה בכתב, לנקוט בצעדים הבאים, כולם או מקצתם:

(1) לעשות כל הדרוש תיקון, ומשעשה כן, לגבות מרשות-המים את ההוצאות הכרוכות בכך;

(2) לצוות על העברת מפעל-המים לידי רשות-מים אחרת, או - באישור שר הפנים - לידי רשות מקומית, או לידי המדינה;

(3) לבטל את ההסמכה להיות רשות-מים, ומשעשה כן, רשאי הוא להורות לנציב המים שינהל את מפעל-המים בדרך ובתנאים שיקבע, עד שיועבר המפעל לידי רשות-מים אחרת, לידי רשות מקומית או לידי המדינה, או עד שתבוטל תכנית המפעל והמפעל יועבר לידי ספק-מים שיספק ממנו מים לכל הצרכנים שקיבלו אספקתם מרשות-המים האמורה.

סייג לגבי רשות המים הארצית

60. שר החקלאות רשאי, באישור הממשלה, להשתמש בסמכויותיו לפי סעיף 59 גם לגבי רשות-המים הארצית.

ערר

61. הרואה עצמו נפגע על ידי העברת מפעל-מים או על ידי ביטול-הסמכה לפי סעיף 59 רשאי לערור על כך לפני בית-הדין.

סימן ב': תכנון מפעלי-מים

תכנית מפעל

62. תכנית למפעל-מים (בחוק זה - תכנית-מפעל) תפרט, בין השאר :

- (1) תפקיד המפעל ;
- (2) שטח-פעולתו של המפעל ;
- (3) העבודות הדרושות להקמת המפעל וניהולו ;
- (4) אומדן ההשקעות ודרך מימון ;
- (5) המקרקעין המיועדים לתפיסה צמיתה ;
- (6) המקרקעין שבהם יונחו צינורות או ייעשו פעולות, בלי שתידרש תפיסתם לצמיתות ;
- (7) רצועות הקרקע שבהן יהיו בנייה ונטיעה מוגבלות לפי האמור בסעיפים 84 ו-85 ;
- (8) סקר משקי כלכלי על המפעל.

לתכנית יצורפו תשריטים של שטח-פעולתו של מפעל ושל שטח תכנית המפעל.

בדיקת הצעת תכנית

63. הצעת תכנית-מפעל תוגש תחילה לוועדת התכנון שהוקמה לפי סעיף 133 לשם בדיקה מבחינה טכנית, כלכלית ומשקית ולשם התאמה של תכנית מפעל אזורי לתכנית המפעל הארצי.

סמכויות לבדיקת תכנית

64. ועדת התכנון רשאית לדרוש עריכת מדידות, חפירות, קדיחות ופעולות סבירות אחרות העשויות לעזור בבדיקת התכנית ; דרישה כזאת, מאושרת על ידי שר החקלאות, תשמש הרשאה לנציב המים או למי שנציב המים הרשהו לכך בכתב, להיכנס לכל מקום ולעשות כל דבר הדרוש בקשר לפעולות המפורטות בדרישה.

פרסום הצעת תכנית

65. המליצה ועדת התכנון על הצעת התכנית, תפורסם ההצעה בצורה ובמקומות שיורה נציב המים, והודעה על כך תפורסם ברשומות ובעתונים יומיים.

ערר על תכנית

66. כל המעוניין, הן בתור בעל והן בדרך אחרת, בקרקע, בבנין או בנכסים אחרים העשויים להיפגע על ידי תכנית שהצעתה פורסמה, רשאי להגיש התנגדות לועדת התכנון תוך 60 יום מיום פרסום ההודעה לפי סעיף 65 או תוך תקופה ארוכה יותר שקבע נציב המים באותה הודעה.

אישור תכניות

67. (א) כעבור התקופה האמורה בסעיף 66 תובא הצעת-התכנית, עם מסקנות ועדת התכנון להתנגדויות שהוגשו ועם הערותיהם של יוזמי התכנית ושל נציב המים, לאישור שר החקלאות.

(ב) שר החקלאות, לאחר התייעצות עם מועצת המים, רשאי לאשר את התכנית, בשינויים או בלי שינויים, או להדחותה.

(ג) שר החקלאות לא ידחה התנגדות אלא לאחר שדנו בה לפניו או לפני מועצת המים, או לפני ועדה שנתמנתה לכך על ידי המועצה.

תיאום תכנית עם תכנית בנין עיר

68. (א) לא יאשר שר החקלאות תכנית-מפעל לפני שהביא אותה לפני הועדה המחוזית לבניה ולתכנון עיר במחוז שבו נמצא שטח-פעולתו של המפעל, והועדה רשאית לאשר את התכנית, על אף האמור בפקודת בנין ערים, 1936, בדבר דרכי אישור תכנית בנין עיר.

(ב) לא תסרב הועדה האמורה לאשר את התכנית אלא מאותם טעמים שמכוחם היא רשאית לסרב לאשר תכנית בנין עיר לפי פקודת בנין ערים, 1936.

(ג) לא אישרה הועדה את התכנית, רשאי שר החקלאות להביא את התכנית לפני הממשלה והיא רשאית לאשרה, בשינויים או בלי שינויים, או להדחותה.

כוחה של תכנית מפעל

69. כוחה של תכנית-מפעל שאושרה לפי חוק זה יפה מכוחה של כל תכנית לבנין עיר.

מקומות קדושים

70. היה ביצועה של תכנית-מפעל פוגע במקום קדוש כמשמעותו בדבר המלך במועצה על א"י (המקומות הקדושים), 1924, או במקום פולחן דתי, לא יאשר אותה שר החקלאות אלא בהסכמת שר הדתות.

בסעיף זה - "מקום פולחן דתי" - לרבות בית-קברות.

מקומות היסטוריים

71. היה ביצועה של תכנית-מפעל פוגע באתר היסטורי כמשמעותו בפקודת העתיקות, לא יאשר אותה שר החקלאות אלא בהסכמת שר החינוך והתרבות.

פרסום ותחילת תקפה של תכנית מפעל

72. (א) הודעה על אישורה של תכנית-מפעל או על הדחיה תפורסם ברשומות, ותחילת התכנית ביום פרסום ההודעה על אישורה או ביום מאוחר יותר שנקבע באותה הודעה; פרסומה של תכנית שאושרה יהיה בדרך שנקבעה בסעיף 65.

(ב) העתק של תכנית-מפעל שאושרה יונח, ביחד עם תכנית לבנין עיר, במשרדי הועדה המקומית לבנין עיר שבתחומה נמצא שטח-פעולתו של המפעל.

שינויים בתכנית מפעל מים

73. הוראות הסעיפים 62 עד 72 יחולו גם על שינויים בתכנית-מפעל, אולם אם אין בשינוי משום פגיעה בזכויות, רשאי נציב המים לפטור מפרסום לפי סעיף 65.

מפעלים קיימים

74. (א) מי שמנהל מפעל להספקת-מים שהוקם לפני תחילתו של חוק זה, רשאי לבקש אישור המפעל כמפעל-מים לענין פרק זה.

(ב) הבקשה תובא תחילה לפני ועדת התכנון לשם בדיקה מבחינה טכנית, כלכלית ומשקית ומבחינת התאמתה לתכנית המפעל הארצי.

(ג) המליצה ועדת התכנון על אישור מפעל, רשאי שר החקלאות, לאחר התייעצות עם מועצת המים ולאחר שמיעת דעתם של נציגי צרכני המפעל, לאשר את המפעל כמפעל-מים או לסרב לאשרו.

(ד) לא יסרב שר החקלאות לאשר מפעל אלא לאחר שניתנה למבקש הזדמנות להשמיע טענותיו לפניו או לפני מי שהשר הרשה לכך בכתב.

(ה) היו באזור כמה מפעלים להספקת-מים שכל אחד היה, לדעת שר החקלאות, ראוי לאישור לפי חוק זה, לא יאשר השר אחד מהם אלא לאחר שנתן להם זמן סביר להתאחד למפעל אחד או לבוא לידי הסכם אחר ביניהם.

(ו) הודעה על אישור מפעל לפי סעיף זה תפורסם ברשומות.

ערר

75. ספק הרואה עצמו נפגע על ידי אישור מפעל לפי סעיף 74 רשאי לערור על כך לפני בית-הדין.

מפעלים שהוחל בהקמתם

76. הוראות הסעיפים 74 ו-75- יחולו, בשינויים המחוייבים, גם על מפעל להספקת-מים שהוחל בהקמתו לפני יום תחילת חוק זה אך לא הושלם לפני אותו יום.

סימן ג': הקמת מפעלי-מים

סמכויות לביצוע של מפעל מים ולניהולו

77. (א) לשם ביצוע תכנית-מפעל שאושרה כדין רשאית רשות המים או מי שהורשה לכך בכתב על ידיה, בין השאר:

(1) להיכנס לכל מקום, לקדוח, לחפור ולהניח צינורות, להקים או לסלק מבנים, סכרים ומיתקנים, ולסלק נטיעות וגידולים, הכל בהתאם לתכנית-המפעל ובמידה שהדבר דרוש לביצועה;

(2) לתפוס את המקרקעין המיועדים, בהתאם לתכנית-המפעל, לתפיסה צמיתה ולמנוע את הגישה אליהם;

(3) לתפוס, באישור שר החקלאות, את מקורות-המים המיועדים למפעל או לדרוש מאלה המפיקים מהם מים לספק לרשות המים או לצרכניה, בתנאי-הספקה סבירים את מלוא כמות המים שהם מפיקים או חלק ממנה, הכל בהתאם לתכנית-מפעל שאושרה; ובלבד שכתוצאה מפעולות רשות המים לפי פסקה זו לא תוקטן כמות המים שמפיק-המים וצרכניו זכאים לקבלה בהתאם לרשיון-הפקה שניתן לפי סעיף 26.

(ב) הוקם מפעל-מים לפי תכנית-מפעל שאושרה, רשאית רשות-המים, או מי שהורשה לכך בכתב על ידיה, להיכנס לכל מקום ולעשות כל עבודה הדרושה לניהולו היעיל של המפעל.

סמכות לתת היתרים

78. היתה פעולה מהפעולות המנויות בסעיף 77 טעונה היתר, רשיון או פטור על פי כל חיקוק, לרבות חוק-עזר שניתן לפיו, רשאים שר החקלאות, יחד עם השר הממונה על ביצועו של אותו חיקוק, לתת את ההיתר, הרשיון או הפטור; אין הוראה זו גורעת מהוראה אחרת בחיקוק.

פינוי מקרקעין שנועדו לתפיסה צמיתה

79. (א) מבנים ומקרקעין אחרים המיועדים לפי תכנית-המפעל לתפיסה צמיתה, רשאית רשות-המים לדרוש את פינויים, לאחר מתן הודעה מראש של 90 יום לפחות למחזיקים בהם.

(ב) לענין סעיף זה כוחה של תכנית-מפעל שאושרה ככוח פסק-דין-פינוי של בית-משפט שאין עליו ערעור עוד, ומותר למוציאו לפועל על ידי משרד ההוצאה לפועל של בית-המשפט המחוזי שבתחום-שיפוטו נמצאים המבנים או המקרקעין;

ואולם -

(1) אם היה המבנה דירה כמשמעותה בחוק הגנת הדייר, התשט"ו-1955, והמחזיק בה היה מוגן מפני פינוי מכווח החוק ההוא או שהיה בעליו של המבנה, לא יפונה אלא לאחר שהועמד לרשותו דיור חלוף או שולמו לו פיצויים כדי השגת דיור חלוף, הכל להנחת-דעתו של יושב-ראש משרד ההוצאה לפועל;

(2) אם היה המבנה משמש מקום לעסק שעליו עיקר-פרנסתו של המחזיק, לא יפונה אלא לאחר שרשות-המים הציעה לו פיצויים נאותים; באין הסכמה בין המחזיק לבין רשות-המים על גובה הפיצויים, צורתם ותנאי-נתינתם, יכריע בית-הדין ולא יפונה המחזיק אלא לאחר שביט-הדין קבע את מועד הפינוי, אם לאלתר ואם תוך מתן ארכה; קבע בית-הדין פינוי לאלתר, יביא זאת בחשבון בקביעת הפיצויים.

רכישת מקרקעין

80. מקרקעין המיועדים לפי תכנית-המפעל לתפיסה צמיתה, רשאית רשות-המים, מבלי לפגוע בזכות לפיצויים לפי סימן ד' לפרק זה, לרכשם או לחכרם מיד כשהם חפשיים מכל שעבוד, עיקול או זכות אחרת בהם, והמקרקעין או זכות-החכירה יירשמו על שם המדינה על סמך אישור לכך מאת שר החקלאות.

גישה חלופה סבירה

81. היתה תכנית-המפעל או ביצועה מונע מבעל-מקרקעין את הגישה אליהם, חייבת רשות-המים להתקין לו במועד סביר, על חשבונה היא, דרך גישה חפשית לאותם מקרקעין, ולשם כך רשאית היא להכניס הוראות מתאימות לתכנית-המפעל ולהשתמש בכל הסמכויות שיש לה לביצועה.

הספקת מים חלופה

82. על פי דרישת ישוב שבשטח-פעולתו של מפעל-המים אשר תושביו אינם יכולים עוד, עקב הקמת המפעל, לקבל מים לשתיה ולהשקאת בעלי-חיים במקומות שהיו נוהגים לקבלם לפני הקמת המפעל, תאפשר רשות-המים לתושבים לקבל מים למטרות אלה בתנאים ובמקומות ולפי תכנית, שקבע נציב המים.

ביצוע עבודות זמניות

83. (א) עשתה רשות-המים במקרקעין שאינם מיועדים לתפיסה צמיתה, עבודת-חפירה או כל פעולה אחרת בתחום סמכויותיה, תחזיר את המקרקעין בהקדם ולא יאוחר מששה חדשים לאחר גמר הפעולה, לאותו מצב, ככל האפשר, שבו היו לפני כן.

(ב) לא קיימה רשות-המים את המוטל עליה לפי סעיף-קטן (א), רשאי בעל המקרקעין או המחזיק בהם כדין, לאחר שהתרה ברשות-המים בכתב, לעשות זאת ולגבות הוצאותיו מרשות-המים.

הגבלות בניה ונטיעה בתחום קו המים ולצדדיו

84. (א) משני צדדיו של קו המים, במרחק שייקבע בתכנית-מפעל, יהיו הקמתם והגדלתם של בנינים ומיתקנים, ונטיעתם של מטעים, טעונות היתר מנציב המים.

(ב) "קו-מים", לענין סימן זה - קו-צינורות, תעלה או מיתקן אחר להובלת מים, לויסותם, לאגירתם או למדידתם שהותקנו או שעומדים להיות מותקנים בהתאם לתכנית-מפעל שאושרה, ואם עובר המיתקן ברצועת-קרקע המיועדת לפי התכנית לתפיסה צמיתה - מלוא הרצועה הזאת.

הגבלות זמניות

85. משנתפרסמה הודעה על הצעת תכנית כאמור בסעיף 65, יהיו הקמתם והגדלתם של מבנים ומיתקנים ונטיעתם של מטעים במקרקעין המיועדים לפי התכנית לתפיסה צמיתה והמפורטים בה במפורש לענין זה, וכן בתחום קו המים כאמור בסעיף 84, טעונות היתר מנציב המים, כל עוד לא הודחתה התכנית או לא הוצאו המקרקעין מן התכנית עקב שינויים בה, אך לא יותר משנתיים מיום פרסום ההודעה האמורה; ולגבי מקרקעין שנתווספו על ידי שינוי תכנית לפי סעיף 73 - לא יותר משנה מיום פרסום ההודעה.

סייג לסירוב נציב המים

86. לא יסרב נציב המים לתת היתר לפי הסעיפים 84 או 85 אלא אם עלולים הבנינים, המיתקנים או המטעים לסכן את קו המים או להפריע לשימוש בו או לגישה אליו.

פטור ממסים ותשלומים אחרים

87. הוגבלו זכויות של פלוני בקרקע מכוח הסעיפים 84 או 85, יפטור אותו שר האוצר מתשלום כל מס המגיע מאותה קרקע לאוצר המדינה, ורשות מקומית תפטור אותו כאמור מתשלום כל ארנונה, מס או תשלום-חובה אחר המגיע לה, והכל במידה שהדבר נוגע לשטח הקרקע ולתקופת ההגבלות ובשים לב לקיפוח ההנאה בקרקע מכוח ההגבלות האמורות; סעיף זה אינו גורע מהוראות כל חיקוק אחר.

בניה ונטיעה שלא בהיתר

88. בנינים ומיתקנים שהוקמו או שהוחל בהקמתם ומטעים שניטעו או שהוחל בנטיעתם, בלי היתר או שלא לפיו, רשאי נציב המים, לאחר שהתרה בכתב בבעליהם או במחזיקים בהם, לסלקם או להרסם ולגבות את ההוצאות הכרוכות בכך ממי שהקימם או נטעם.

ערר

89. הרואה עצמו נפגע על ידי סירובו של נציב המים לתת היתר, לפי סעיף 84 או 85 ומי שעשוי להיפגע על ידי סילוקם או הריסתם של בנינים, מיתקנים או מטעים לפי סעיף 88, רשאי לערור על כך לפני בית-הדין; אין הערר מעכב את ביצוע הסילוק או ההריסה אלא אם הורה בית-הדין לעכבם.

סימן ד': פיצויים

פיצויים מרשות מים

(תיקון התשכ"ה)

90. (א) אלה זכאים לפיצויים מרשות-המים, מבלי לגרוע מזכויות על פי כל דין אחר:

(1) הבעלים והחוכרים של מקרקעין שנתפסו לצמיתות על ידי רשות המים, וכן מי שהיה לו במקרקעין אלה ערב התפיסה שעבוד, עיקול או זכות אחרת;

(2) מי שנגרם לו נזק על ידי -

(א) שלילה זמנית של ההנאה במקרקעין או של השימוש הסביר בהם, או הפחתת ערכם של יבולים או השמדתם - אם כתוצאה מפעולות להקמת מפעל-מים או לניהולו ואם כתוצאה מליקויים או קלקולים במיתקני המפעל;

(ב) שלילתו של מקור-מים, שפרנסתו היתה עליו, או ניתוקו ממקור-מים שממנו היה מקבל מים, או החלפת מקור המים;

(ג) סירוב נציב המים לתת היתר לפי סעיף 85.

(ב) האמור בסעיף-קטן (א) אינו גורע מזכותו של התובע פיצויים על פיו בבית-הדין, לצרף לתובענתו כל עילת-תביעה הנובעת מנזק שנגרם לו על ידי פעולה להקמת מפעל-המים או לניהולו, או על ידי ליקויים או קלקולים במיתקני המפעל.

פיצויים בעין

91. הפיצויים יינתנו בכסף או על ידי העמדת מקרקעין חלופים לרשות הזכאי או על ידי הקמת מבנים או מיתקנים או על ידי סילוק פגיעות או בדרך סבירה אחרת, הכל במידה שהדבר עשוי לשמש פיצוי מתאים לניזק.

חישוב המועד לפיצויים

(תיקון התשכ"ה)

91א. תחילת הזכות לקבלת פיצויים לפי סימן זה מרשות-המים היא מיום התפיסה או מיום גרימת הנזק, או תוך ששה חדשים מיום אישור התכנית לפי סעיף 72, הכל לפי המועד המוקדם יותר; אין סעיף זה בא לגרוע מהזכויות המוענקות לפי סעיף 79.

סייג לפיצויים

92. בחישוב הפיצויים לפי סימן זה לא יובאו בחשבון בנינים, מיתקנים או מטעים שנתווספו למקרקעין עקב הפרת איסור בניה או נטיעה לפי סעיפים 84 או 85.

כללים לחישוב הפיצויים

[תיקונים: התשכ"א (מס' 2), התשכ"ה]

93. (א) שר החקלאות יקבע, לאחר התייעצות במועצת המים ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, כללים לחישוב פיצויים לפי סימן זה, לרבות הפיצויים בעין בשל תפיסת מקרקעין.

(ב) כל עוד לא נקבעו כללים כאמור, יחולו על הפקעת מקרקעין ותפיסתם הכללים לחישוב הפיצויים הקבועים בפקודת הקרקעות (רכישה לצרכי-ציבור), 1943; לענין סעיף 12 לאותה פקודה יראו את מועד פרסום תכנית המפעל לפי סעיף 65 כמועד פרסום הודעה בדבר הכוונה לרכוש חזקה במקרקעין.

הכרעה בדבר הפיצויים

94. באין הסכמה בין רשות המים ובין התובע פיצויים בדבר מתן פיצויים, שיעורם, צורתם ותנאי-נתינתם, יכריע בית-הדין. אולם אין לפנות לבית-הדין אלא לאחר שהענין הובא תחילה לפני נציב המים ולא עלה בידו, תוך שלושה חדשים מהיום שהענין הובא לפניו, להביא את הצדדים לידי הסכמה. הוראות סעיף זה יחולו גם על תנאי החכירה בהתאם לסעיף 80.

התיישנות

95. רשות-מים רשאית לא להיענות לתביעת פיצויים לפי סימן זה, פרט לפיצויים הנובעים מתפיסה צמיתה של מקרקעין, אם לא הוגשה התביעה תוך חמש שנים לאחר שנולדה עילת התביעה או לאחר שאושרה תכנית המפעל, הכל לפי התאריך המאוחר יותר, והתובע לא הראה טעם סביר לאיחור.

סימן ה': הספקת-מים על ידי רשות-מים

הספקה בשטח המפעל

96. רשות-מים חייבת לספק מים בעצמה או על ידי ספקים אחרים, לכל הצרכנים שבשטח-פעולתו של מפעל-המים.

הספקה זמנית מחוץ לשטח פעולתו של המפעל

97. (א) רשות-מים רשאית, בהיתר מאת נציב המים, לספק מים, בעצמה או על ידי ספקים אחרים, לתקופה שלא תעלה על שלוש שנים, לצרכנים שמחוץ לשטח-פעולתו של מפעל-המים, והיא חייבת לעשות כן על פי צו מנציב המים; כמות המים, מחירם, תנאי-הספקתם ומשך תקופת-ההספקה ייקבעו בהיתר או בצו.

(ב) הספקת מים לצרכנים בודדים מחוץ לשטח-פעולתו של מפעל המים לתקופה של יותר משלוש שנים כשהכמות המסופקת קטנה מ-10% מהספק המפעל, טעונה אישור שר החקלאות, שיינתן לאחר התייעצות עם מועצת המים ולאחר שמיעת רשויות המים הנוגעות בדבר; ניתן אישור כאמור, חייבת הרשות או ספק מספקיה לספק מים לצרכנים הכלולים באישור ובהתאם לתנאיו.

ערר

98. הרואה עצמו נפגע על ידי היתר, צו או אישור לפי סעיף 97, רשאי לערור על כך לפני בית-הדין.

הספקה ממושכת מחוץ לשטח המפעל

99. הספקת-מים מחוץ לשטח-פעולתו של המפעל לתקופה של יותר משלוש שנים לצרכנים הנמצאים בשטח רצוף, כשהכמות המסופקת עולה על 10% מהספק המפעל, דינה כדין שינוי במפעל כמשמעותו בסעיף 73.

הוראות כלליות להספקת מים

100. רשות-מים רשאית, באישור נציב המים, ובכפוף להוראות כל חיקוק אחר, לקבוע הוראות כלליות בדברים אלה:

- (1) מדידת כמות המים שרשות המים תספק לצרכניה;
- (2) תנאים טכניים הקשורים בהספקת המים;
- (3) אמצעים שהצרכנים יהיו חייבים לנקוט בהם כדי להבטיח שימוש יעיל וחסכוני במים שיסופקו להם וכדי למנוע בזבז מים או זיהומם;
- (4) סדרי-הגביה של דמי-המים.

התנגדות להוראות כלליות

101. לא יאשר נציב המים את ההוראות הכלליות לפי סעיף 100 לפני שנתן לנוגעים בדבר הזדמנות להשמיע טענות והצעות בדרך שנקבעה בתקנות.

תקנות בדבר הפסקת הספקת מים

102. שר החקלאות רשאי, לאחר התייעצות עם מועצת המים, לקבוע בתקנות את המקרים והתנאים שבהם רשות-מים תהיה רשאית להפסיק זמנית או לצמצם זמנית את הספקת המים לצרכניה.

פרסום ותחילת תוקף

103. הוראות כלליות לפי סעיף 100 ותקנות לפי סעיף 102 יפורסמו בדרך שיקבע שר החקלאות, ותקפן מיום הפרסום או מיום מאוחר יותר, והודעה על כך תפורסם ברשומות.

סימן ו': העברת מפעלי-מים

העברת מפעלים מרשות לרשות

104. רשות-מים רשאית לבוא לידי הסכם עם רשות-מים אחרת או רשות מקומית בדבר העברת מפעל-מים מזו לזו, וכן בדבר איחודם של שני מפעלים או יותר. ההסכם טעון אישור שר החקלאות, ואם היתה רשות מקומית צד להסכם, גם אישור שר הפנים.

העברת מפעל לידי המדינה

105. שר החקלאות רשאי, לאחר התייעצות עם מועצת המים ובאישור הממשלה, לבוא בשם המדינה לידי הסכם עם רשות-מים אזורית או רשות מקומית בדבר העברת מפעל-מים אזורי לידי המדינה.

אישור הסכמים על-ידי בית משפט

106. הסכמים שנערכו לפי סעיפים 104 ו-105 טעונים אישור בית-המשפט המחוזי שבתחום-שיפוטו נמצא שטח-פעולתו של מפעל-המים. בית-המשפט יבדוק תחילה אם העברת המפעל עלולה לפגוע בזכויותיהם של חברים, צרכנים או נושים, ויהיה רשאי לקבוע תנאים שייראו לו להגנתן של זכויות אלה.

פרסום ותחילת תוקף

107. הודעה על הסכם מאושר כאמור בסעיפים 104 ו-105 תפורסם ברשומות על-ידי נציב המים, ותחילת תקפה של ההעברה תהיה בתום 60 יום מיום הפרסום או מיום מאוחר יותר שנקבע בהודעה.

כוחה של העברה

108. העברתו של מפעל-מים לפי סימן זה מעבירה לידי הנעבר את כל הנכסים, הזכויות, החובות והחייבים שהיו למעביר בקשר למפעל הנדון, אולם במידה וזכויותיהם של חברים, נושים או צרכנים של המפעל הובטחו בדרך שונה, אפשר להתנות אחרת בהסכם.

פרק רביעי: דמי-מים

סימן א': פיקוח על דמי-מים

הגדרה

109. "דמי-מים", לענין פרק זה הם: מחיר המים וכל תמורה אחרת בקשר להספקת-מים.

מתן ידיעות

110. מי שמספק מים - בין לצרכן ובין לספק אחר - חייב למסור לנציב המים, לפי דרישתו, פרטים מלאים על דמי-המים עבור המים שהוא מספק, ודרך חישובם.

כללים לחישוב עלות המים

(תיקון התשנ"ג)

111. שר החקלאות, לאחר התייעצות עם מועצת המים ובהסכמת שר האוצר, ולענין מים המסופקים לרשויות מקומיות - לאחר התייעצות גם עם שר הפנים, יקבע בתקנות כללים לחישוב עלות המים; כללים אלה יתבססו על העלויות הממשיות של ספק המים בקשר להפקת המים ואספקתם, לרבות ריבית, בלאי והוצאות אחרות.

קביעת תעריפים לדמי מים ודירוגם

[תיקונים: התשל"ו, התשנ"ג, התש"ס, התשס"ד (מס 3)]

112. (א) שר החקלאות רשאי, לאחר התייעצות עם מועצת המים, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, ולענין מים המסופקים לרשויות מקומיות - לאחר התייעצות גם עם שר הפנים, לקבוע בתקנות תעריפים לדמי מים, בדרך כלל או לגבי אזור פלוני או לגבי סוג-ספקים פלוני, ורשאי הוא לדרג את דמי-המים לפי מטרות-המים, לפי השימושים במים, למעט שימושם בחקלאות, לפי עונות השנה או שעות היממה, לפי נתונים גיאוגרפיים, טופוגרפיים או לפי נתונים אחרים - הכל בשים לב למשקיותם של מפעלי-המים שעליהם יחולו התעריפים ובשים לב ליכולת התשלום של צרכני המים במטרה פלונית ולתצרוכת-המים לאותה מטרה.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), תעריפים למים המסופקים על ידי רשויות מקומיות ייקבעו בידי שר הפנים בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת הכספים של הכנסת ובלבד שהתעריפים למים המסופקים לשירותים ציבוריים שהם בתי מרחץ, מקוואות ובתי חולים לא יעלו על 1.61 שקלים חדשים למ"ק, והם יתעדכנו לפי הוראות סעיף 112א.

(ג) תשלום לפי סעיף זה שעל רשות מקומית לשלם לספק מים, ובמועד שבו היה עליה לשלמו (בסעיף זה - מועד החיוב) לא שולם, ישולם בתוספת תשלומי פיגורים; שר התשתיות הלאומיות, בהסכמת שר האוצר ושר הפנים ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, יקבעו הוראות לענין תשלומי הפיגורים שיחולו על חוב כאמור, לרבות לענין התקופה שבשלה תהיה הרשות חייבת בתשלומי הפיגורים.

(ד) לא נקבעו הוראות כאמור בסעיף קטן (ג), ישולם החוב בתוספת ריבית פיגורים החשב הכללי, כהגדרתה בסעיף 124ט, בחישוב יומי ממועד החיוב ועד תשלומו בפועל, אלא אם כן יוסכם אחרת בין הספק לרשות המקומית, ובלבד שלא יסכימו על ריבית העולה על הריבית האמורה בסעיף קטן (ג).

עדכון

(תיקון התשנ"ג)

112א. (א) התברר במועד כלשהו כי שיעור השינוי של הסל הקובע מגיע ל-3.5% או יותר, יעודכנו התעריפים לדמי מים הנקבעים לפי סעיף 112(א) לפי שיעור השינוי; חלפו ששה חדשים מיום שנקבעו תעריפים לדמי מים לפי סעיף 112(א) או מיום העדכון האחרון לפי סעיף קטן זה, יעודכנו התעריפים לפי שיעור השינוי של הסל הקובע, אף אם לא הגיע ל-3.5%; בסעיף זה -

"המדד הכללי" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

"מדד השכר" - הממוצע לשלושה חודשים רצופים של השכר הממוצע במשק שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

"שיעור השינוי של הסל הקובע" - שיעור השינוי המצטבר של שלושה אלה:

(1) 35% משיעור השינוי בממוצע תעריפי החשמל לעומת ממוצע תעריפי החשמל שהיו בתוקף במועד ההעלאה הקודם;

(2) 15% משיעור השינוי במדד השכר הידוע לעומת מדד השכר שהיה ידוע במועד ההעלאה הקודם;

(3) 50% משיעור השינוי במדד הכללי הידוע לעומת המדד הכללי שהיה ידוע במועד ההעלאה הקודם;

שר החקלאות ושר האוצר רשאים, בהתחשב בשינויים ביחסים בין מרכיבי העלות של הפקת מים, לשנות בצו את היחס שבין המרכיבים האמורים בפסקאות (1) עד (3);

"מועד ההעלאה הקודם" - המועד האחרון שבו נקבעו תעריפים לדמי מים לפי סעיף 112(א) או שבו חושב העדכון האחרון לפי סעיף קטן זה, לפי המאוחר.

(ב) נציב המים יפרסם ברשומות הודעה על תעריפי דמי המים שעודכנו לפי סעיף קטן 112(א)³.

שמיעת טענות לפני קביעת תעריפים

(תיקון התשנ"ג)

113. (א) לפני ששר החקלאות יקבע תעריף לדמי-מים, יתן לספקים ולצרכנים שעליהם הוא יחול, הזדמנות להשמיע טענות והצעות בדרך שנקבעה בתקנות.

(ב) (בוטל).

כוחו של תעריף

114. (א) קבע שר החקלאות תעריף לדמי-מים לא יספק ספק מים אלא בהתאם לתעריף שנקבע.

(ב) מי ששילם לספק דמי-מים למעלה מן הקבוע בתעריף רשאי, תוך שנה מיום התשלום, לדרוש החזרת העודף או לנכותו מן המגיע ממנו לספק, על אף האמור בכל הסכם.

(ג) נעשה הסכם בין ספק לצרכן לפני קביעת תעריף על תשלום דמי-מים למטה מן הקבוע בתעריף רשאי הספק לשנות את ההסכם בהתאם לתעריף.

הפסקת שירות בשל חוב

[תיקון התשס"ד (מס' 3)]

114א. (א) ספק מים, שהרשות המקומית שילמה לו לפחות 80% מהתשלומים המגיעים לו בשל אספקת המים, לפי חשבון שהגיש לה, לא יהיה רשאי להפסיק את אספקת המים לרשות המקומית בגלל יתרת החוב המגיעה לו בשל אותו חשבון.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו אם הרשות המקומית לא פרעה במלואם שלושה חשבונות שהגיש לה ספק המים, וסך החוב המצטבר הוא 60% או יותר מהממוצע של שלושת החשבונות האחרונים.

(ג) אין בהוראות סעיף זה כדי לפטור רשות מקומית מחובתה לשלם את כל חובותיה בעבור המים שסופקו לה, בהתאם להוראות שנקבעו לפי סעיף 112(ג) ו-(ד).

תחילת תקנות

(תיקון התשנ"ג)

115. תקנות לפי סעיפים 111 ו-112 יכול שתחילתן תהיה לפני פרסומן אך לא לפני התקנתן.

סימן ב': היטל הפקה ממקורות מים

(תיקון התשנ"ט)

היטל הפקה

(תיקון התשנ"ט)

116. (א) שר התשתיות הלאומיות, בהסכמת שר האוצר, בהתייעצות עם מועצת המים, ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, יקבע היטל שישלמו מפיקי מים לאוצר המדינה (להלן - היטל הפקה).

(ב) היטל ההפקה יוטל על כל מפיקי המים ממקור מים מסוים ויחושב לפי יחידות של כמות המים המופקת; גובה ההיטל ישקף את המחסור האזורי והכלל ארצי במים, ויכול שיהיה שונה לכל מקור מים ולגבי כל אחת ממטרות המים והשימושים בהם.

(ג) עדכון היטלי הפקה ייעשה בדרך שבה מעודכנים התעריפים לדמי מים לפי סעיף 112 א, בשינויים המחויבים לפי הענין.

(ד) בטרם ייקבע היטל הפקה, תינתן למפיקי מים ולצרכנים ממקור המים שלגביו יחול ההיטל, הזדמנות להשמיע טענות.

ערר

(תיקון התשנ"ט)

117. מי שנדרש לשלם היטל הפקה רשאי לערור על החיוב לפני בית הדין בתוך שלושים ימים מיום שנמסרה לו הודעה לתשלום ההיטל, ואולם אין בהגשת הערר כדי לעכב את התשלום בהתאם לדרישה.

גביית ההיטל

(תיקון התשנ"ט)

118. (א) היטל ההפקה ייגבה כאילו היה מס שפקודת המסים (גביה) חלה עליו; לא שולם היטל הפקה על ידי מפיק המים שעליו הוטל, רשאי נציב המים לבטל, להתלות או לשנות את רשיון ההפקה של אותו מפיק מאותו מקור.

(ב) על ביטולו, התלייתו או שינויו של רשיון הפקה לפי סעיף זה, יהולו הוראות סעיפים 30 עד 33, בשינויים המחויבים לפי הענין.

גביית הפקה מהצרכן

(תיקון התשנ"ט)

119. מפיק מים שעליו הוטל היטל הפקה רשאי לגבות מצרכן, יחד עם התמורה לכל יחידת מים המסופקת לו, סכום השווה להיטל הפקה בשל אותה יחידה, אלא אם כן, נקבעה התמורה בתעריף, הכולל את היטל הפקה.

דין המדינה

(תיקון התשנ"ט)

120. דין המדינה לענין היטל הפקה כדין כל מפיק או צרכן.

(תיקון התשנ"ט)

121-124. (בוטלו).

סימן ג': תשלום מיוחד

(תיקון התשכ"א)

הטלת תשלום מיוחד

(תיקון התשכ"א)

124א. נציב המים רשאי להטיל תשלום מיוחד על מפיק או ספק אשר עשה אחד מאלה :

- (1) הפיק או סיפק מים בכמות העולה על הכמות המותרת להפקה או להספקה בהתאם לתנאי הרשיון שקיבל או התקנות שהותקנו לפי חוק זה ;
- (2) סיפק לצרכן מים בכמות העולה על הכמות המותרת לספק לאותו צרכן בהתאם לתנאי הרשיון שקיבל או התקנות שהותקנו לפי חוק זה ;
- (3) סיפק מים לאדם ששמו לא נכלל ברשימת הצרכנים שברשיון, אם היתה רשימה כזאת, מלבד אם הוחלף שם הצרכן כתוצאה מהעברת הבעלות או החזקה בקרקע או בנכסים להם מיועדת ההספקה.

שיעורי התשלום

(תיקונים : התשכ"א, התשל"ו, התשנ"ד)

124ב. (א) שיעורי התשלום המיוחד ייקבעו בתקנות על-ידי שר החקלאות, לאחר התייעצות עם מועצת המים ובאישור ועדת הכספים של הכנסת.

(ב) שיעורי התשלום המיוחד יודרגו לפי כמות המים שהופקה או סופקה מעל למותר, ולפי יחסה של כמות זו לכמות המותרת להפקה או להספקה בהתאם לתנאי הרשיון או התקנות שהותקנו לפי חוק זה, וכן בהתחשב עם השימוש שהמים מיועדים לו.

גביית התשלום

(תיקון התשכ"א)

124.ג. התשלום המיוחד ייגבה כאילו היה מס שפקודת המסים (גביה), פרט לסעיף 12 שבה, חלה עליו.

העברת התשלום על הצרכן

(תיקון התשכ"א)

124.ד. (א) ספק שהוטל עליו תשלום מיוחד, רשאי באישור נציב המים לגבות את סכום התשלום, כולו או מקצתו, מהצרכן שצרך את כמות המים אשר בגללה הוטל התשלום.

(ב) לא יאשר נציב המים גביית התשלום כאמור, אלא לאחר שנתן לצרכן הזדמנות להביא לפניו טענותיו.

ערר

(תיקון התשכ"א)

124.ה. (א) הרואה עצמו נפגע על-ידי החלטתו של נציב המים לפי סימן זה, רשאי לערור עליה לפני בית-הדין ששים יום מיום שנמסרה לו הודעה על ההחלטה.

(ב) הערר אינו מעכב את גביית התשלום המיוחד בהתאם להחלטה, אלא אם הורה בית-הדין לעכבה.

פטור מאישום פלילי וביטול רשיון

(תיקון התשכ"א)

124.ו. מי שהוטל עליו תשלום מיוחד לפי סימן זה, לא יואשם לפי סעיף 156 ולא יבוטל רשיון-ההפקה שניתן לו, בשל המעשה שבגללו הוטל בשל כך התשלום.

העברת התשלום לאוצר המדינה

(תיקונים: התשכ"א, התשנ"ט)

124.ז. סכומים שנתקבלו מהטלת תשלום מיוחד יועברו לאוצר המדינה.

סימן ד': הפרשי הצמדה וריבית

(תיקון התשנ"ג)

הגדרות

(תיקון התשנ"ג)

124ח. בסימן זה -

"תשלום יתר" - תשלום לפי חוק זה ששילם אדם בלא שחב בו או יתר תשלום ששילם אדם על סכום שהוא חב בו לפי חוק זה;

"הפרשי הצמדה" - תוספת לפי שיעור עליית המדד, כשהיא מחושבת, לפי הענין -

(1) בתשלום לפי חוק זה - מן המדד שפורסם לאחרונה לפני מועד החיוב עד המדד שפורסם לאחרונה לפני יום התשלום בפועל;

(2) בתשלום יתר - מן המדד שפורסם לאחרונה לפני מועד החיוב עד המדד שפורסם לאחרונה לפני יום החזרתו בפועל;

"מדד" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

"מועד החיוב" - המועד לביצוע תשלום לפי חוק זה שנקבע בהודעה לגביו;

"ריבית" - ריבית צמודה למדד בשיעור של 4% לשנה -

(1) על תשלום לפי חוק זה - ממועד החיוב עד מועד התשלום בפועל;

(2) על תשלום יתר - מיום תשלומו עד יום החזרתו בפועל.

תשלומי פיגורים

[תיקונים: התשנ"ג, התשס"ג (מס' 2)]

124ט. (א) תשלום לפי חוק זה שלא שולם במועד החיוב ישולם בתוספת הפרשי הצמדה וריבית.

(ב) דין הפרשי הצמדה וריבית, לענין גבייתם, כדין התשלום שבשלו הם נגבים.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), תשלום מיוחד לפי סעיף 124א וכן היטל הפקה לפי סעיף 116, שלא שולמו במועד החיוב, ישולמו בצירוף ריבית בשיעור ריבית פיגורים החשב כללי, בחישוב יומי ממועד החיוב ועד תשלומו בפועל; בסעיף קטן זה, "ריבית פיגורים החשב הכללי" - כמשמעותה בהודעה בדבר שיעור ריבית החשב הכללי כפי שהיא מתפרסמת ברשומות.

החזר תשלומי יתר

(תיקונים: התשנ"ג, התשנ"ט)

124י. שילם אדם תשלום יתר ולא הוחזר לו תוך שלושים ימים מיום תשלומו, יחזירו נציב המיס, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית.

פרק חמישי: ארגון

סימן א': מועצת המים וגופים אחרים

מועצת המים

125. הממשלה תמנה מועצה ארצית שתייעץ לשר החקלאות בשאלות של מדיניות-מים ותמלא את התפקידים שנועדו לה לפי חוק זה (בחוק זה - מועצת המים); הודעה על מינוי המועצה, על הרכבה ועל כל שינוי בה תפורסם ברשומות.

הרכב מועצת המים

(תיקונים: התשכ"ה, התשס"ג)

126. (א) מועצת המים תהיה של לא פחות מ-27 ולא יותר מ-39 חברים, ובהם שר החקלאות שיהיה יושב-ראש המועצה, נציב המים שיהיה סגן יושב-ראש המועצה, נציגי-ציבור, נציגי-ממשלה ונציגי ההסתדרות הציונית העולמית ומוסדותיה.

(ב) מספרם של נציגי הציבור במועצת המים יהיה לא פחות משני שלישים מחברי המועצה ומספרם של נציגי הממשלה עם נציגי ההסתדרות הציונית העולמית לא יעלה על שליש מחברי המועצה.

(ג) בין נציגי הציבור יהיו נציגי-צרכנים שיתמנו בשים לב להיקף הצריכה למטרות-המים השונות, ונציגי-ספקים, ובלבד שמספר נציגי הצרכנים לא יהיה פחות ממחצית כל חברי המועצה ובהם יהיה נציג אחד של הגופים הציבוריים שענינם בשמירת איכות הסביבה, שימונה לפי הצעת השר לאיכות הסביבה, מתוך רשימת מועמדים שיגישו גופים אלה; לענין זה, "הגופים הציבוריים שענינם בשמירת איכות הסביבה" - הגופים המפורטים בתוספת לחוק ייצוג גופים ציבוריים שענינם בשמירת איכות הסביבה (תיקוני חקיקה), התשס"ג-2002.

כהונת החברים

127. (א) חבר מועצת המים, פרט לשר החקלאות ולנציב המים, יתמנה לתקופה של שלוש שנים ויכהן עד שימונה חבר תחתיו ואפשר לחזור ולמנותו.

(ב) פעולה של מועצת המים או של ועדה מועדונית לא תיפסל מחמת זאת בלבד שבשעת הפעולה היה מקומו של חבר מחבריה פנוי מכל סיבה שהיא.

כינוסי המועצה

128. (א) שר החקלאות יכנס את מועצת המים לפי הצורך או לפי דרישתם של שליש מחבריה אך לפחות אחת לחדשיים, ובשנה הראשונה לשתיים-עשרה ישיבות, לפחות.

(ב) שר החקלאות יקבע את סדר היום של ישיבות המועצה, פרט לישיבות שיכנס לפי דרישת חבריה.

סדרי עבודה

129. מועצת המים תקבע בעצמה את סדרי-העבודה שלה ושל ועדותיה, לרבות המנין החוקי בישיבותיהן, במידה שהדבר לא נקבע בתקנות; תקנות לפי סעיף זה יותקנו לאחר התייעצות עם מועצת המים.

ועדות

(תיקון התשנ"ט)

130. (א) מועצת המים רשאית לבחור מתוכה ועדות ולאצול להן מסמכויותיה; המועצה לא תאצול מסמכויותיה בעניינים אלה:

- (1) שאלות של מדיניות-מים לפי סעיף 125;
- (2) קביעת נורמות וכללים לשימוש במים לפי סעיף 21;
- (3) הכרזת אזורי-קיצוב לפי סעיף 36;
- (4) קביעת כללים ושיעורי הפיצויים המשתלמים באזור-קיצוב לפי סעיף 44;
- (5) אישור תכניות-מפעל לפי סעיף 67;
- (6) אישור מפעלים קיימים כמפעלי-מים לפי סעיף 74;
- (7) קביעת כללים לחישוב הפיצויים המגיעים מרשות-המים לפי סעיף 93;
- (8) קביעת כללים לחישוב דמי-מים לפי סעיף 111;
- (9) קביעת תעריפים לדמי-מים לפי סעיף 112;
- (10)-(12) (בוטלו);
- (13) קביעת אזורים לענין חוק זה לפי סעיף 155;
- (14) עריכת רשימת נציגי הציבור בבית-הדין לפי סעיף 141.

(ב) הודעה על בחירת ועדה של מועצת המים ועל הסמכויות שנאצלו לה תפורסם ברשומות.

ועדות אזוריות

131. מועצת המים רשאית, בהסכמת שר החקלאות, לבחור ועדות אזוריות שחבריהן יהיו חברי המועצה ושאינם חברי המועצה ובלבד שמספרם של הראשונים יהיה גדול משל האחרונים. מועצת המים אינה רשאית לאצול לועדה אזורית מסמכויותיה אלא בעניינים הנוגעים לאותו אזור.

ועדות אספקה

132. מועצת המים תמנה, בהסכמת שר החקלאות, ובהתחשב עם הגורמים השונים בחקלאות, ועדה לאספקת-מים לחקלאות שתדון בעניינים הקשורים להספקת-מים לחקלאות, ולשימוש במים למטרה זו, וכן ועדת-אספקה למטרות-מים אחרות, שתדון בהספקת-מים והשימוש בהם למטרות האחרות. חבר ועדת-אספקה יכול להיות מי שאינו חבר המועצה.

ועדת תכנון

(תיקון התשכ"ה)

133. (א) שר החקלאות ימנה ועדה של לא יותר מ-11 חברים להיות ועדת-תכנון לבדיקתן של תכניות-מפעל לפי הוראות חוק זה או תכניות מפעלי-מים גדולי-היקף אחרות שנקבעו לכך על ידי שר החקלאות או נציב המים; הודעה על מינוי הועדה, על הרכבה ועל כל שינוי בה תפורסם ברשומות.

(ב) ועדת התכנון תקבע בעצמה את סדרי-עבודתה, לרבות המנין החוקי בישיבותיה במידה שהדבר לא נקבע בתקנות.

(ג) פעולה של ועדת התכנון לא תיפסל מחמת זאת בלבד שבשעת הפעולה היה מקומו של חבר מחבריה פנוי מכל סיבה שהיא.

נציגות צרכנים בפני רשות מים

134. (א) שר החקלאות רשאי, בצו ברשומות, להקים ליד רשות-מים אזורית מועצה שמתפקידה לייצג את הצרכנים של רשות המים לפניה ולפני מועצת המים (להלן - נציגות-צרכנים).

(ב) נציגות-צרכנים תהיה רשאית להביא טענות והצעות לפני רשות המים בכל הנוגע לפיתוחו והרחבתו של מפעל המים ובכל הנוגע להספקת-מים ממנו, ורשות המים חייבת לתת לנציגות-הצרכנים הזדמנות להשמיע בפניה טענות והצעות לפני כל החלטה על פיתוח המפעל ועל שינוי תנאי הספקת המים ממנו.

נציגות צרכנים בפני ועדה אזורית

135. הוקמה לאזור פלוני ועדה אזורית של מועצת המים בהתאם לסעיף 131, רשאי שר החקלאות, בצו ברשומות, להקים נציגות-צרכנים באותו אזור שמתפקידה לייצג את צרכני האזור לפני הועדה האמורה ולפני מועצת המים.

הרכב נציגות הצרכנים

136. נציגות-צרכנים תהא מורכבת מנציגי הרשויות המקומיות, פרט לאלה שהוסמכו כרשויות-מים, מנציגי תאגידי המספקים מים בתמורה והמקבלים מצדם מים מרשות המים ומנציגי ארגונים חקלאיים ותעשייתיים. שר החקלאות רשאי לצרף לנציגות-צרכנים נציג של צרכני-מים - שלדעתו מטרת-המים שלהם אינה מיוצגת על ידי שאר חברי הנציגות.

הרכבה וסדרי עבודתה של נציגות צרכנים

137. הרכבה של נציגות-צרכנים וסדרי-עבודתה ייקבעו בצו שהקים את נציגות הצרכנים, והיא תכונס על ידי נציב המים, או מי שהנציב הרשהו לכך בכתב.

סימן ב': נציב המים

מינוי נציב המים

138. הממשלה תמנה נציב-מים לנהל את עניני המים במדינה. הודעה על המינוי תפורסם ברשומות.

דו"ח של נציב המים

139. נציב המים יגיש לפחות אחת לשנה דין-וחשבון על פעולותיו למועצת המים.

סימן ג': בית-דין לעניני-מים

הקמת בית דין, תחום שיפוטו וסמכותו

140. (א) שר המשפטים יקים, בצו, בית-דין או בתי-דין לעניני-מים ויקבע מקום-מושבם ואזור-שיפוטם.

(ב) בית-הדין יהיה מוסמך לדון, בנוסף לענינים המסורים לו לפי חוק זה, בכל הענינים המסורים לשיפוטה והכרעתה של ועדת-שפיטה לפי חוק הניקוז וההגנה מפני שטפונות, התשי"ח-1957.

הרכב בית הדין

141. (א) בית-דין לענייני-מים (בחוק זה - בית-דין) ידון בשלושה; שופט שנתמנה על ידי שר המשפטים ושני נציגי-ציבור מתוך רשימה שנערכה על ידי שר החקלאות, לאחר התייעצות עם מועצת המים ועם ארגונים של רשויות מקומיות.

(ב) נציגי הציבור אשר ידונו בענין פלוני ייקבעו על ידי נשיא בית-המשפט המחוזי שבתחום-שיפוטו נמצא מקום-מושב של בית-הדין.

(ג) השופט הוא אב בית-הדין.

סמכות אב בית הדין

142. (א) בהסכמת בעלי-הדין רשאי אב בית-הדין, כדן יחידי, לשמוע אותם ולתת תוקף של פסק-דין להסכם-פשרה ביניהם.

(ב) אב בית-הדין רשאי, כדן יחידי, לתת צווי-ביניים וצווי-עיכוב.

סמכות בית הדין

143. בתחום-סמכותו יהא כוחו של בית-הדין ככוחו של בית-משפט מחוזי במשפט אזרחי.

ראיות

144. בית-הדין רשאי, מטעמים שיפרט בהחלטתו, לקבל ראיה אף אם לא היתה מתקבלת בבית-משפט.

החלטות בית הדין

145. בית-דין הדן בערר, רשאי לאשר את ההחלטה או הפעולה שעליהן עוררים, בשינויים או בלי שינויים, או לבטלה, וכן לתת צווי-ביניים.

ערעור והוצאה לפועל

146. פסק-דין והחלטה אחרת של בית-הדין ניתנים לערעור ולהוצאה לפועל כפסק-דין והחלטה אחרת של בית-משפט מחוזי במשפט אזרחי.

תקנות בית הדין

147. שר המשפטים רשאי להתקין תקנות בדבר סדרי הדין לפני בית הדין, לרבות מועדי העררים, במידה שלא נקבעו בחוק זה, קיום ישיבות בית הדין מחוץ למקום מושבו, הערעורים על החלטותיו והאגרות שמשלמות בבית הדין, וכן רשאי הוא לקבוע את השכר שישתלם לנציגי הציבור בבית הדין.

סימן ד': פנקס המים

הנהלת פנקס המים

148. (א) נציב המים ינהל פנקס מים שבו יירשמו הקביעות והקציבות לפי חוק זה, והזכויות לשימוש במים שהוכרזו על פיו (להלן - פנקס המים).

(ב) שר החקלאות יתקין תקנות בדבר הנהלת פנקס המים, הפרטים שייכללו בו והגשת ההתנגדויות לרישומים שנעשו בו.

הפנקס ראייה לכאורה

149. הפרטים שנרשמו בפנקס המים ישמשו הוכחה לכאורה לאמיתותם.

עיון בפנקס

150. פנקס המים יהיה פתוח לעיון לכל דורש ללא תשלום.

דיווח על הקצאת מים לערכי טבע ונוף

[תיקון התשס"ד (מס' 2)]

150א. נציב המים ימסור לועדת הכלכלה של הכנסת, עד ה-1 במאי של כל שנה, הודעה בדבר כמות המים שהוחלט להקצות במהלך אותה שנה למטרה של ערכי טבע ונוף, לפי סעיף 6(6); חל במהלך השנה שינוי בכמות המים המוקצית למטרה האמורה – ימסור נציב המים הודעה גם על השינוי.

פרק ששי: הוראות שונות

מים לשתיה וכדומה

151. הוראות חוק זה אינן פוגעות בנוהג לקחת באקראי מים בכלי לשתיה, להשקאת בעלי חיים ולהפעלת כלי רכב, ובלבד שלא תוסג רשות היחיד.

שמירת הוראות חוק הנפט

152. אין הוראות חוק זה גורעות מכל זכות לפי סעיף 45 לחוק הנפט, התשי"ב-1952.

השהיית פעולות

153. כל מקום שבחוק זה ניתנת לבית הדין סמכות לצוות על עיכוב של פעולה לא תבוצע הפעולה במשך חמישה ימים אלא מאז שהודיעו לנוגע בדבר כי עומדים לבצעה.

מסירת הודעות

154. מסירת הודעה או מסמך אחר על ידי נציב המים או רשות מים או כל רשות אחרת שהוקמה לפי חוק זה או לפי התקנות על פיו, היא מסירה כדין, אם נשלחו בדואר רשום לאדם שלו נועדו לפי מען מקום מגוריו הרגיל או האחרון או מקום עסקיו הרגיל או האחרון; לא נודע מענו של אותו אדם, תפורסם ההודעה בעתונים יומיים.

קביעת אזורים

155. קביעת תחומי האזורים הדרושים לביצוע חוק זה, תיעשה על ידי שר החקלאות, לאחר התייעצות עם מועצת המים, אם אין בחוק זה הוראה אחרת לענין זה.

עונשין

(תיקונים: התשל"ב, התשנ"א)

156. (א) אדם שעשה אחד מאלה:

- (1) עבר על הוראה מהוראות הסעיפים 9, 15 ו-21 לאחר שנמסרה⁴ לו התראה מנציב המים;
- (2) עבר על הוראה כללית של רשות מים לפי סעיף 100 לאחר שנמסרה לו התראה מרשות המים;
- (3) עבר על הוראה מהוראות הסעיפים 84, 85, 96, 110, 114 (א) ו-122;
- (4) עבר על צו או הוראה של נציב המים שניתנו לו לפי הוראה מהוראות חוק זה;
- (5) הפריע לנציב המים, לרשות המים או מי שפועל בשמם בביצוע פעולותיהם לפי חוק זה;

דינו - קנס 3,000 לירות ואם העבירה היתה עבירה נמשכת - קנס נוסף של 100 לירות לכל יום שבו נמשכת העבירה.

(ב) הורשע אדם בשל עבירה לפי סעיף קטן (א) ועבר אותה עבירה פעם נוספת, דינו - קנס 6,000 לירות, ואם העבירה היתה עבירה נמשכת - קנס נוסף של 200 לירות לכל יום שבו נמשכת העבירה.

(ג) אדם שעבר על הוראה מהוראות הסעיפים 23, 35, ועל תקנות לפי סעיף 37, דינו - מאסר 3 חדשים או קנס 6,000 לירות, ואם היתה העבירה עבירה נמשכת - קנס נוסף של 200 לירות לכל יום שבו נמשכת העבירה.

ביטול

(תיקון התשי"ד)

157. בטלים -

- (1) הסעיפים הבאים של המגילה - 1235 עד 1239, 1262, 1251, 1263, 1264, 1268, 1269, 1280 עד 1288, 1290, 1291, 1321 עד 1327.
- (2) הסעיפים 123, 124 לחוק-הקרקעות העותומני.
- (3) פקודת חקירת המים, 1938.
- (4) סעיף 3(ד)(1) לפקודת המועצה החקלאית הכללית, התשי"ח-1948.
- (5) סעיפים 54-57 לחוק הניקוז וההגנה מפני שטפונות, התשי"ח-1957.

תיקונים

158. (א) לא יחולו לענין מים הסעיפים 1015 ו-1234 של המגילה.
- (ב) בסעיף 3 לפקודת המועצה החקלאית הכללית, התשי"ח-1948, בפיסקה (ב) תימחק המלה "והשקאה".

ביצוע ותקנות

159. שר החקלאות⁵ ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו, לרבות הטלת אגרות בעד רשיונות והיתרים המוצאים לפי חוק זה, ושירותים הניתנים על פיו; לא יתקין שר החקלאות תקנות בדבר אגרות כאמור אלא לאחר התייעצות עם מועצת המים.

הוראות מעבר לענין ביטול קרן האיזון

(תיקון התשנ"ט)

160. (א) (1) קרן האיזון, כמשמעותה בסימן ב' לפרק רביעי כנוסחו ביום י"ב בטבת התשנ"ט (31 בדצמבר 1998) (להלן - הדין הקודם), תחדל לפעול בתוך 60 ימים מיום י"ג בטבת התשנ"ט (1 בינואר 1999) (להלן - היום הקובע), ואולם לא ייגבו היטלי איזון ולא יינתנו הענקות מקרן האיזון, בשל התקופה שמהיום הקובע ואילך.
- (2) סכומים שנותרו לזכות הקרן ביום הקובע וטרם הוצאו, וכן כל הנכסים והזכויות העומדים לזכות הקרן, יועברו לאוצר המדינה בתוך 60 ימים מהיום הקובע.

(3) על אף האמור בכל דין או הסכם, בשל התקופה שעד היום הקובע, לגבי נכסים, זכויות, סמכויות, חובות והתחייבויות של קרן האיזון לפי הסכמים, התקשרויות, עסקאות ולפי כל דין, תבוא המדינה במקום הקרן, והוראות הדין הקודם ימשיכו לחול לענין חיוב בהיטלים והזכות להענקות בשל התקופה שעד היום הקובע; ואולם אין בהעברת החובות וההתחייבויות של קרן האיזון למדינה, לרבות העברת תביעות תלויות ועומדות נגדה, כדי להטיל על המדינה חובת תשלום מעבר לסך כל הסכומים, הנכסים והזכויות שהועברו אליה מהקרן.

(4) שר התשתיות הלאומיות ושר האוצר, רשאים להורות בכל ענין שיידרש לשם הסדרת סיום פעילות קרן האיזון.

(ב) שר התשתיות הלאומיות, בהסכמת שר האוצר, יקבע כללים למענקים שישולמו מתוך הסכומים שהועברו מקרן האיזון כאמור בסעיף קטן (א) וסכומים נוספים, בכפוף לסכומים שיתוקצבו לענין זה בתקציב המדינה, בחוק תקציב שנתי, וזאת למטרות האלה:

(1) הקמה של מפעלים ומיתקנים ליצירה ופיתוח של מקורות מים נחותי איכות, שישמשו להמרה של מים שפירים;

(2) השבחת מים שנפסלו או שעומדים להיפסל מלשמש כמקור מי שתיה, על מנת לאפשר המשך השימוש בהם כמי שתיה;

(3) תמיכה במפיקי מים שעלות המים שלהם, לרבות היטל הפקה - אם הוטל עליהם, עולה על שיעור שייקבע בתקנות.

(ג) עד קביעת היטל הפקה לפי הוראות סימן ב' לפרק רביעי, החל ביום ט"ו בשבט התשנ"ט (1 בפברואר 1999), ישלמו מפיקי מים ממקורות המים השפירים באקוויפר החוף, לפי מטרות המים, היטלי הפקה בסכומים האלה:

(1) מים לצריכה חקלאית - 14.6 אגורות למ"ק;

(2) מים לצריכה תעשייתית - 25.7 אגורות למ"ק;

(3) מים לצריכה ביתית - 59.7 אגורות למ"ק;

עדכון ההיטלים כאמור בפסקאות (1) עד (3) ייעשה בדרך שבה מעודכנים התעריפים לדמי מים לפי סעיף 112א, בשינויים המחויבים לפי הענין.

(תיקון התשנ"ה)

תוספת

(סעיף 20 כה(א))

המועצה לגנים לאומיים, שמורות טבע ואתרים לאומיים ;
רשות הגנים הלאומיים ;
רשות שמורות הטבע ;
החברה להגנת הטבע ;
המועצה לארץ ישראל יפה ;
המועצה הציבורית למניעת רעש וזיהום אוויר בישראל (מלר"ז) ;
אדם טבע ודין - אגודה ישראלית להגנת הסביבה.

קדיש לוז
שר החקלאות

דוד בן-גוריון
ראש הממשלה

יצחק בן-צבי
נשיא המדינה

¹ ס"ח 288, התשי"ט, עמ' 169.
תיקונים : ס"ח 301, התשי"ד, עמ' 10 ;
ס"ח 346, התשכ"א, עמ' 175 ;
ס"ח 348, התשכ"א, עמ' 193 [התשכ"א (מס' 2)] ;
ס"ח 459, התשכ"ה, עמ' 191 ;
ס"ח 640, התשלי"ב (9.12.1971), עמ' 8 ;
ס"ח 804, התשלי"ו (8.4.1976), עמ' 140 ;
ס"ח 1361, התשנ"א (26.6.1991), עמ' 180 ;
ס"ח 1406, התשנ"ג (7.1.1993), עמ' 16 ;
ס"ח 1445, התשנ"ד (9.1.1994), עמ' 51 ;
ס"ח 1533, התשנ"ה (19.7.1995), עמ' 362 ;
ס"ח 5792, התשנ"ו (7.11.1996), עמ' 94 ;
ס"ח 1704, התשנ"ט (15.2.1999), עמ' 95 ;
ס"ח 1724, התש"ס (10.1.2000), עמ' 74 ;
ס"ח 1735, התש"ס (9.4.2000), עמ' 172 (ת"ט בס"ח התשס"א, עמ' 570) ;
ס"ח 1879, התשס"ג (25.11.2002), עמ' 119 ;
ס"ח 1882, התשס"ג (29.12.2002), עמ' 197 [התשס"ג (מס' 2)] ;
ס"ח 1920, התשס"ד (18.1.2004), עמ' 141 ;
ס"ח 1948, התשס"ד (4.7.2004), עמ' 436 [התשס"ד (מס' 2)] ;
ס"ח 1956, התשס"ד (11.8.2004), עמ' 518 [התשס"ד (מס' 3)].

² שיעור הקנס עודכן לאחרונה בק"ת 6205, התשס"ג, עמ' 124.

³ לאחרונה, פורסמה הודעה כאמור בק"ת התש"ס, עמ' 464.

⁴ במקור : "שנמסרו".

⁵ חלק מסמכויות השר הממונה הועברו לשר לתשתיות הלאומיות [י"פ 4457, התשנ"ז (17.11.1996), עמ' 482].